ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः
ह॒रि॒ः ॐ
= =

3 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायं तृती

Contents

3.1 तृतीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः - न्यूनकर्माभिधानं 1

3.2 तृतीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - पवमानग्राहादीनां व्याख्Yआनं 16

3.3 तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः - वैकृतविधीनामभिधानं 29

3.4 तृतीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः - इष्टिहोमाभिधानं 41

3.5 तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - इष्टिशेषाभिधानं 54

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः ह॒रि॒ः ॐ = = = = = = = = = = = = = = =
3 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायं तृतीयं काण्डं

3.1 तृतीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः - न्यूनकर्माभिधानं

TS 3.1.1.1

प्र॒जाप॑तिरकामयत प्र॒जाः सृ॒ंजे॒येति॒ स तपो॑ऽतप्यत॒ स स॒र्पान॑सृजत॒ सो॑ऽकामयत प्र॒जाः सृ॒ंजे॒येति॒ सद्वि॒तीय॑मतप्यत॒ स वया॒ꣳस्य सृजत॒ सो॑ऽकामयत प्र॒जाः सृ॒ंजे॒येति॒ स तृ॒तीय॑मतप्यत॒ स ए॒तं दी॒क्षितवा॒द-म॑पश्य॒त् तम॑वद॒त् ततो॒ वै स प्र॒जा अ॑सृजत॒ यत् तप॑स्त॒प्त्वा दी॒क्षितवा॒दं॑ वद॑ति प्र॒जा ए॒व तद्यज॑मानः - [ ] **1**

TS 3.1.1.2

सृजते यद्वै दीक्षितोऽमेद्ध्यं पश्यत्यपास्माद्दीक्षाक्रामति नीलमस्य हरो व्येत्यबद्धं मनो दरिद्रं चक्षुः सूर्यो ज्योतिषाꣳश्रेष्ठो दीक्षे मा माहासीरित्याह नास्माद्दीक्षाऽपक्रामति नास्य नीलं न हरो व्येति यद्वै दीक्षितमभिवर्षतिदिव्या आपोऽशान्ता ओजो बलं दीक्षां - [ ] **2**

TS 3.1.1.3

तपोऽस्यनिर्घ्नन्त्युन्दतीर् बलं धत्तौजो धत्त बलं धत्त मा मे दीक्षां मा तपोनिर्वधिष्टेत्याहै तदेव सर्वमात्मन् धत्ते नास्यौजो बलं न दीक्षां न तपोनिर्घ्नन्त्यग्निर्वै दीक्षितस्य देवता सोऽस्मादेतर्हितिर इव यर्हि याति तमीश्वरꣳ रक्षाꣳसि हन्तो - [ ] **3**

TS 3.1.1.4

भद्रादभिश्रेयः प्रेहिबृहस्पतिः पुर एता ते अस्त्वित्याहब्रह्म वै देवानां बृहस्पतिस्तमेवान्वा रभते स एनꣳ सं पारयत्ये दमगन्म देवयजनं पृथिव्या इत्याह देवयजनꣳ ह्येष पृथिव्या आगच्छति यो यजते विश्वे देवा यदजुषन्त पूर्व इत्याह विश्वे ह्येतद्देवा जोषयन्ते यद्ब्राह्मणा ( ) ऋग्भ्यसामाभ्यां यजुषा सन्तरन्त इत्याहर्ग्भ्यसामाभ्याꣳ ह्येष यजुषा सन्तरति यो यजते रायस्पोषेण समिषा-मदेमेत्याहाऽशिषमेवै तामा शास्ते ॥ **4**

(यजमानो - दीक्षाꣳ - हन्तो - ब्राह्मणा -श्चतुर्विꣳशतिश्च) **(A1)**

TS 3.1.2.1

एष ते गायत्रो भाग इति मे सोमाय ब्रूतादेष ते त्रैष्टुभो जागतो भाग इति मे सोमाय ब्रूताच्छन्दोमानाꣳ साम्राज्यं गच्छेति मे सोमाय ब्रूताद् यो वै सोमꣳ राजानꣳ साम्राज्यं लोकं गमयित्वा क्रीणाति गच्छति स्वानाꣳ साम्राज्यं छन्दाꣳसि खलु वै सोमस्य राज्ञः साम्राज्यो लोकः पुरस्ताथ् सोमस्य क्रयादेवमभि मन्त्रयेत साम्राज्यमेवै - [ ] **5**

TS 3.1.2.2

नं ँलोकं गमयित्वा क्रीणाति गच्छति स्वानाꣳ साम्राज्यं ँयो वै तानूनप्त्रस्य प्रतिष्ठां ँवेद प्रत्येव तिष्ठति ब्रह्मवादिनो वदन्ति न प्राश्नन्ति न जुह्वत्यथ क्व तानूनप्त्रं प्रति तिष्ठतीति प्रजापतौ मनसीति ब्रूयात् त्रिरव जिघ्रेत् प्रजापतौ त्वा मनसि जुहोमीत्येषा वै तानूनप्त्रस्य प्रतिष्ठा य एवं ँवेद प्रत्येव तिष्ठति यो - [ ] **6**

TS 3.1.2.3

वा अध्वर्योः प्रतिष्ठां ँवेद प्रत्येव तिष्ठति यतो मन्येतानभिक्रम्य होष्यामीति तत् तिष्ठन्ना श्रावयेदेषा वा अध्वर्योः प्रतिष्ठा य एवं ँवेद प्रत्येव तिष्ठति यदभिक्रम्य जुहुयात् प्रतिष्ठाया इयात् तस्माथ् समानत्र तिष्ठता होतव्यं प्रतिष्ठित्यै यो वा अध्वर्योः स्वं ँवेद स्ववानेव भवति स्रुग्वा अस्य स्वं ँवायव्यमस्य - [ ] **7**

TS 3.1.2.4

स्वं चमसोऽस्य स्वं ँयद्वायव्यं ँवा चमसं ँवाऽनन्वारभ्याऽऽश्रावयेथ् स्वादियात् तस्मा दन्वारभ्या ऽऽश्राव्यꣳ स्वादेव नैति यो वै सोममप्रतिष्ठाप्य स्तोत्रमुपाकरोत्य प्रतिष्ठितः सोमो भवत्यप्रतिष्ठितः स्तोमोऽप्रतिष्ठिता-न्युक्थान्यप्रतिष्ठितो यजमानोऽप्रतिष्ठितोऽध्वर्युर्वा यव्यं ँवै सोमस्य प्रतिष्ठा चमसोऽस्य प्रतिष्ठा सोमः स्तोमस्य स्तोम उक्थानां ग्रहं ँवा ( ) गृहीत्वा चमसं ँवोन्नीय स्तोत्रमुपा कुर्यात् प्रत्येव सोमꣳ स्थापयति प्रतिस्तोमं प्रत्युक्थानि प्रति यजमानस्तिष्ठति प्रत्यध्वर्युः ॥ **8**

(एव - तिष्ठति यो - वायव्यमस्य - ग्रहं ँवै - कान्न - विꣳशतिश्च) **(A2)**

TS 3.1.3.1

यज्ञं ँवा एतथ् सं भरन्ति यथ् सोमक्रयण्यै पदं ँयज्ञमुखꣳ हविर्द्धाने यर्हि हविर्द्धाने प्राची प्रवर्तयेयुस्तर्हि तेनाक्षमुपा-ञ्ज्याद्-यज्ञमुख एव यज्ञमनु सन्तनोति प्राञ्चमग्निं प्र हरन्त्युत् पत्नीमा

नयन्त्यन्वनाꣳसि प्र वर्तयन्त्यथ वा अस्यैष धिष्णियो हीयते सोऽनु ध्यायति स ईश्वरो रुद्रो भूत्वा - [ ] **9**

TS 3.1.3.2

प्रजां पशून्. यजमानस्य शमयितोर्यर्.हि पशुमा प्रीतमुदञ्चं नयन्ति तर्.हि तस्य पशुश्रपणꣳ हरेत् तेनैवैनं भागिनं करोति यजमानो वा आहवनीयो यजमानं वा एतद्वि कर्.षन्ते यदाहवनीयात् पशुश्रपणꣳ हरन्ति स वैव स्यान्निर्मन्थ्यं वा कुर्याद्-यजमानस्य सात्मत्वाय यदि पशोरवदानं नश्येदाज्यस्य प्रत्याख्यायमव द्येथ् सैव ततः ( ) प्रायश्चित्तिर्ये पशुं विमथ्नीरन्. यस्तान् कामयेता ऽऽ*र्तिमाच्छेयुरिति कुविदङ्गेति नमो वृक्तिवत्यर्चाऽऽग्नीद्धे जुहुयान्नमो वृक्तिमेवैषां वृङ्क्ते ताजगार्तिमाच्छेन्ति ॥ **10**

(भूत्वा - ततः - षड्विꣳशतिश्च) **(A3)**

TS 3.1.4.1

प्रजापतेर्जायमानाः प्रजा जाताश्च या इमाः । तस्मै प्रति प्र वेदयचिकित्वाꣳ अनु मन्यतां ॥इमं पशुं पशुपते ते अद्य बद्धाम्यग्ने सुकृतस्य मद्ध्ये । अनु मन्यस्व सुयजा यजाम जुष्टं देवानामिदमस्तु हव्यं ॥ प्रजानन्तः प्रतिगृह्णन्ति पूर्वे प्राणमङ्गेभ्यः पर्याचरन्तं ।सुवर्गं याहि पथिभिर्देवयानै-रोषधीषु प्रतितिष्ठा शरीरैः ॥ येषामीशे - [ ] **11**

TS 3.1.4.2

पशुपतिः पशूनां चतुष्पदामुत च द्विपदां । निष्क्रीतोऽयं यज्ञियं भागमेतु रायस्पोषा यजमानस्य सन्तु ॥ ये बद्ध्यमानमनु बद्ध्यमाना अभ्यैक्षन्त मनसा चक्षुषा च । अग्निस्ताꣳ अग्रे प्रमुमोक्तु देवः प्रजापतिः प्रजया सँविदानः ॥ य आरण्याः पशवो विश्वरूपा विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः । वायुस्ताꣳ अग्रे प्रमुमोक्तु देवः प्रजापतिः प्रजया सँविदानः ॥ प्रमुञ्चमाना - [ ] **12**

TS 3.1.4.3

भुवनस्य रेतो गातुं धत्त यजमानाय देवाः । उपाकृतꣳ शशमानं यदस्थाज्जीवं देवानामप्येतु पाथः ॥ नानाँ प्राणो यजमानस्य पशुना यज्ञो देवेभिः सह देवयानः । जीवं देवानामप्येतु पाथः सत्याः सन्तु यजमानस्य कामाः ॥ यत् पशुर्मायुमकृतोरो वा पद्भिराहते । अग्निर्मा तस्मादेनसो विश्वान् मुञ्चत्वꣳहसः ॥ शमितार उपेतन यज्ञं - [ ] **13**

TS 3.1.4.4

देवेभिरिन्वितं । पाशात् पशुं प्रमुञ्चत बन्धाद्यज्ञपतिं परि ॥ अदितिः पाशं प्रमुमोक्त्वेतं नमः पशुभ्यः पशुपतये करोमि ॥ अरातीयन्त-मधरं कृणोमि यं द्विष्मस्तस्मिन् प्रति मुञ्चामि पाशं ॥ त्वामु ते दधिरे हव्यवाहꣳ शृतंकर्तारमुत यज्ञियं च । अग्ने सदक्षः सतनुर्हि भूत्वाऽथ हव्या जातवेदो जुषस्व ॥ जातवेदो वपया गच्छ देवान्त्वꣳ ( ) हि होता प्रथमो बभूथ । घृतेन त्वं तनुवो वर्द्धयस्व स्वाहाकृतꣳ हविरदन्तु देवाः ॥ स्वाहा देवेभ्यो देवेभ्यः स्वाहा ॥ **14**

(ईशे - प्रमुञ्चमाना - यज्ञं - त्वꣳ - षोडश च) **(A4)**

TS 3.1.5.1

प्राजापत्या वै पशवस्तेषाꣳ रुद्रोऽधिपतिर्य-देताभ्या-मुपा करोति ताभ्यामेवैनं प्रतिप्रोच्याऽऽलभत आत्मनोऽनाव्रस्काय द्वाभ्यामुपाकरोति द्विपाद्यजमानः प्रतिष्ठित्या उपाकृत्य पञ्च जुहोति पाङ्क्ताः पशवः पशूनेवा वरुन्धेमृत्यवे वा एष नीयते यत् पशुस्तं यदन्वारभेत प्रमायुको यजमानः स्यान्नानाँ प्राणो यजमानस्य पशुनेत्याह व्यावृत्त्यै - [ ] **15**

TS 3.1.5.2

यत् पशुर्मायुमकृतेति जुहोति शान्त्यै शमितार उपेतनेत्याह यथायजुरेवैतद्वपायां वा आह्रियमाणाया-

म॒ग्नेर्मेधोऽप॑ क्रामति॒ त्वामु॒ ते द॑धिरे हव्य॒वाह॒मिति॑ व॒पाम॒भि जु॑होत्य॒ग्नेरे॒व मेध॒मव॑ रु॒न्धेऽथो॑ शृत॒त्वाय॑ पु॒रस्ता॑थ् स्वाहा कृतयो॒ वा अ॒न्ये दे॒वा उ॒परि॑ष्टाथ् स्वाहाकृतयो॒ऽन्ये स्वाहा॑ दे॒वेभ्यो॑ दे॒वेभ्यः॒ स्वाहेत्य॒भितो॑ व॒पां ( ) जु॑होति॒ तानेवोभया॑न् प्रीणाति ॥ **16**

(व्यावृ॑त्त्या - अ॒भितो॑ व॒पां - पञ्च॑ च) **(A5)**

TS 3.1.6.1

यो वा अय॑थादे॒वतं॑ य॒ज्ञमु॑प॒चर॒त्या दे॒वता॑भ्यो वृश्च्यते॒ पापी॑यान् भवति॒ यो य॑थादेव॒तन्न दे॒वता॑भ्य॒ आ वृ॑श्च्यते॒ वसी॑यान् भवत्याग्ने॒य्यर्चा ऽऽग्नी॑द्ध्रम॒भि मृ॑शेद् वैष्ण॒व्या ह॑वि॒र्द्धान॑माग्ने॒य्या स्रुचो॑ वाय॒व्य॑या वाय॒व्या॑न्यैन्द्रि॒या सदो॑ यथादेव॒तमे॒व य॒ज्ञमुप॑ चरति॒ न दे॒वता॑भ्य॒ आ वृ॑श्च्यते॒ वसी॑यान् भवति यु॒नज्मि॑ ते पृथि॒वीं ज्योति॑षा स॒ह यु॒नज्मि॑ वा॒युम॒न्तरि॑क्षेण - [ ] **17**

TS 3.1.6.2

ते स॒ह यु॒नज्मि॒ वाचꣳ स॒ह सूर्ये॑ण ते यु॒नज्मि॑ ति॒स्रो वि॒पृचः॒ सूर्य॑स्य ते । अ॒ग्निर्दे॒वता॑ गाय॒त्री छन्द॑ उपाꣳशोः पात्र॑मसि॒ सोमो॑ दे॒वता॑ त्रि॒ष्टुप् छन्दो॑ऽन्तर्या॒मस्य॒ पात्र॑म॒सीन्द्रो॑ दे॒वता॒ जग॑ती॒ छन्द॑ इन्द्रवायु॒वोः पात्र॑मसि॒ बृह॒स्पति॑र् दे॒वता॑ऽनु॒ष्टुप् छन्दो॑ मि॒त्रावरु॑णयो॒ः पात्र॑मस्य॒श्विनौ॑ दे॒वता॑ प॒ङ्क्तिश्छन्दो॒ऽश्विनो॒ः पात्र॑मसि॒ सूर्यो॑ दे॒वता॑ बृह॒ती - [ ] **18**

TS 3.1.6.3

छन्दः॑ शु॒क्रस्य॒ पात्र॑मसि च॒न्द्रमा॑ दे॒वता॑ स॒तो बृ॑हती॒ छन्दो॑ म॒न्थिनः॒ पात्र॑मसि॒ विश्वे॑दे॒वा दे॒वतो॒ष्णिहा॒ छन्द॑ आग्रय॒णस्य॒ पात्र॑म॒सीन्द्रो॑ दे॒वता॑ क॒कुच्छन्द॑ उ॒क्थानां॒ पात्र॑मसि पृथि॒वी दे॒वता॑ वि॒राट् छन्दो॑ ध्रु॒वस्य॒ पात्र॑मसि ॥ **19**

(अ॒न्तरि॑क्षेण - बृह॒ती - त्रय॑स्त्रिꣳशच्च) **(A6)**

TS 3.1.7.1

इष्टर्गो वा अध्वर्युर्यजमानस्येष्टर्गः खलु वै पूर्वोऽष्टुः क्षीयत आसन्यान्मा मन्त्रात् पाहि कस्याश्चिदभिशस्त्या इति पुरा प्रातरनुवाकाज्जुहुयादात्मन एव तदध्वर्युः पुरस्ताच्छर्म नह्यतेऽनार्त्यै संवेशाय त्वोपवेशाय त्वा गायत्रिया स्त्रिष्टुभो जगत्या अभिभूत्यै स्वाहा प्राणापानौ मृत्योर्मा पातं प्राणापानौ मा मा हासिष्टं देवतासु वा एते प्राणापानयोर् - [ ] **20**

TS 3.1.7.2

व्यायच्छन्ते येषाꣳ सोमः समृच्छते संवेशाय त्वोपवेशाय त्वेत्याह छन्दाꣳसि वै संवेश उपवेशश्छन्दोभिरेवास्य छन्दाꣳसि वृङ्क्ते प्रेतिवन्त्याज्यानि भवन्त्यभिजित्यै मरुत्वतीः प्रतिपदो विजित्या उभे बृहद्रथन्तरे भवत इयं वाव रथन्तरमसौ बृहदाभ्यामेवैनमन्तरैत्यद्य वाव रथन्तरꣳ श्वो बृहदद्याश्वा देवैनमन्तरेति भूतं - [ ] **21**

TS 3.1.7.3

वाव रथन्तरं भविष्यद्-बृहद् भूताच्चैवैनं भविष्यतश्चान्तरेति, परिमितं वाव रथन्तरमपरिमितं बृहत् परिमिताच्चैवैन-मपरिमिताच्चाऽन्तरेति विश्वामित्रजमदग्नी वसिष्ठेनास्पर्द्धेताꣳस एतज्जमदग्नि र्विहव्यमपश्यत् तेन वै स वसिष्ठस्येन्द्रियं वीर्यमवृङ्क्त यद्विहव्यꣳ शस्यत इन्द्रियमेव तद्वीर्यं यजमानो भ्रातृव्यस्य वृङ्क्ते ( ) यस्य भूयाꣳसो यज्ञक्रतव इत्याहुः स देवता वृङ्क्त इति यद्यग्निष्टोमः सोमः परस्ताथ् स्यादुक्थ्यं कुर्वीत यद्युक्थ्यः स्यादतिरात्रं कुर्वीत यज्ञक्रतुभिरेवास्य देवता वृङ्क्ते वसीयान् भवति ॥ **22**

(प्राणापानयो - र्भूतं - वृङ्क्ते - ऽष्टाविꣳशतिश्च) **(A7)**

TS 3.1.8.1

निग्राभ्याः स्थ देवश्रुत आयुर्मे तर्पयत प्राणं मे तर्पयतापानं मे तर्पयत व्यानं मे तर्पयत चक्षुर्मे

तर्पयत श्रोत्रं मे तर्पयत मनो मे तर्पयत वाचं मे तर्पयताऽऽ*त्मानं मे तर्पयताङ्गानि मे तर्पयत प्रजां मे तर्पयत पशून् मे तर्पयत गृहान् मे तर्पयत गणान् मे तर्पयत सर्वगणं मा तर्पयत तर्पयत मा - [ ] **23**

TS 3.1.8.2

गणा मे मा वि तृषन्नोषधयो वै सोमस्य विशो विशः खलु वै राज्ञः प्रदातोरीश्वरा ऐन्द्रः सोमोऽवीवृधं वो मनसा सुजाता ऋतप्रजाता भग इद्वः स्याम । इन्द्रेण देवीर्वीरुधः सँविदाना अनु मन्यन्ताꣳ सवनाय सोममित्याहौषधीभ्य एवैनꣳ स्वायै विशः स्वायै देवतायै निर्याच्याभि षुणोति यो वै सोमस्याभिषूयमाणस्य - [ ] **24**

TS 3.1.8.3

प्रथमोऽꣳशुः स्कन्दति स ईश्वर इन्द्रियं वीर्यं प्रजां पशून्. यजमानस्य निर्.हन्तोस्तमभि मन्त्रयेताऽऽ माऽस्कान्थ्सह प्रजया सह रायस्पोषेणेन्द्रियं मे वीर्यं मा निवर्द्धीरित्याशिषमेवैतामा शास्त इन्द्रियस्य वीर्यर्.स्य प्रजायै पशूनामनिर्घाताय द्रफ्सश्चस्कन्द पृथिवीमनु द्यामिमञ्च योनिमनु यश्च ( ) पूर्वः । तृतीयं योनिमनु सञ्चरन्तं द्रफ्सं जुहोम्यनु सप्त होत्राः ॥ **25**

(तर्पयत मा - ऽभिषूयमाणस्य - यश्च - दश च) **(A8)**

TS 3.1.9.1

यो वै देवान् देवयशसेनार्पयति मनुष्यान् मनुष्ययशसेन देवयशस्येव देवेषु भवति मनुष्ययशसी मनुष्येषु यान् प्राचीन-माग्रयणाद् ग्रहान् गृह्णीयात् तानुपाꣳशु गृह्णीयाद्यानूर्द्धाꣳस्तानुपब्दिमतो देवानेव तद्देवयशसेनार्पयति मनुष्यान् मनुष्ययशसेन देवयशस्येव देवेषु भवति मनुष्ययशसी मनुष्येष्वग्निः प्रातस्सवने पात्वस्मान्. वैश्वानरो महिना विश्वशम्भूः । स नः पावको द्रविणं दधात्वा - [ ] **26**

TS 3.1.9.2

युष्मन्तः सहभक्षाः स्याम ॥ विश्वे देवा मरुत इन्द्रो अस्मानस्मिन् द्वितीये सवने न जह्युः । आयुष्मन्तः प्रियमेषां वदन्तो वयं देवानाꣳ सुमतौ स्याम ॥ इदं तृतीयꣳ सवनं कवीनामृतेन ये चमसमैरयन्त । ते सौधन्वनाः सुवरानशानाः स्विष्टिं नो अभि वसीयो नयन्तु ॥ आयतनवतीर्वा अन्या आहुतयो हूयन्तेऽनायतना अन्या या आघारवतीस्ता आयतनवतीर्याः - [ ] **27**

TS 3.1.9.3

सौम्यास्ता अनायतना ऐन्द्रवायव-मादायाऽऽ*घारमा घारयेदद्धुरो यज्ञोऽयमस्तु देवा ओषधीभ्यः पशवे नो जनाय विश्वस्मै भूतायाऽद्धुरोऽसि स पिन्वस्व घृतवद्देव सोमेति सौम्या एव तदाहुतीरायतनवतीः करोत्यायतनवान् भवति य एवं वेदाथो द्यावापृथिवी एव घृतेन व्युनत्ति ते व्युत्ते उपजीवनीये भवत उपजीवनीयो भवति - [ ] **28**

TS 3.1.9.4

य एवं वेदैष ते रुद्रभागो यं निरयाचथास्तं जुषस्व विदेगौपत्यꣳ रायस्पोषꣳ सुवीर्यꣳ सँवथ्सरीणाꣳ स्वस्तिं ॥ मनुः पुत्रेभ्यो दायं व्यभजथ् स नाभानेदिष्ठं ब्रह्मचर्यं वसन्तं निरभजथ् स आऽगच्छथ् सोऽब्रवीत् कथा मा निरभागिति न त्वा निरभाक्षमित्य-ब्रवीदङ्गिरस इमे सत्रमासते ते - [ ] **29**

TS 3.1.9.5

सुवर्गं लोकं न प्रजानन्ति तेभ्य इदं ब्राह्मणं ब्रूहि ते सुवर्गं लोकं यन्तो य एषां पशवस्ताꣳस्ते दास्यन्तीति तदेभ्योऽब्रवीत् ते सुवर्गं लोकं यन्तो य एषां पशव आसन् तानस्मा अददुस्तं पशुभिश्चरन्तं यज्ञवास्तौ रुद्र आऽगच्छथ् सोऽब्रवीन्मम वा इमे पशव इत्यदुर्वै - [ ] **30**

TS 3.1.9.6

मह्यमिमानित्यब्रवीन्न वै तस्य त ईशत इत्यब्रवीद्-यद्-यज्ञवास्तौ हीयते मम वै तदिति तस्माद्-

यज्ञ्वा॒स्तु नाभ्य॒वेत्यꣳ॒ सो॑ऽब्रवीद्-य॒ज्ञे मा ऽऽभ॒जाथ॑ ते प॒शून् नाभि मꣳ॑स्य॒ इति॒ तस्मा॑ ए॒तं म॒न्थिनः॑ सꣳ स्रा॒वम॑जुहो॒त् ततो॒ वै तस्य॑ रु॒द्रः प॒शून् नाभ्य॑मन्यत॒ यत्रै॒त ( ) मे॒वं ॅवि॒द्वान् म॒न्थिनः॑ सꣳ स्रा॒वं जु॒होति॒ न तत्र॑ रु॒द्रः प॒शून॒भि म॑न्यते ॥ **31**

(द॒धा॒त्वा॒ - यत॑नवती॒र्या - उ॑पजीव॒नीयो॑ भवति॒ - तेऽ - दु॒र्वै - यत्रै॒त - मेका॑दश च) **(A9)**

TS 3.1.10.1

जुष्टो॑ वा॒चो भू॑यासं॒ जुष्टो॑ वा॒चस्पत॑ये॒ देवि॑ वाक् । यद्वा॒चो मधु॑म॒त् तस्मि॑न् मा धाः॒ स्वाहा॒ सर॑स्वत्यै ॥ ऋ॒चा स्तोमꣳ॒ सम॑र्द्धय गाय॒त्रेण॑ रथंत॒रं । बृ॒हद्-गा॑य॒त्रव॑र्तनि ॥यस्ते॑ द्र॒फ्सः स्कन्द॑ति॒ यस्ते॑ अꣳ॒शुर्बा॒हुच्यु॑तो धि॒षण॑योरु॒पस्था॑त् । अ॒द्ध्व॒र्योर्वा॒ परि॒ यस्ते॑ प॒वित्रा॒थ् स्वाहा॑कृत॒मिन्द्रा॑य॒ तं जु॑होमि ॥ यो द्र॒फ्सो अꣳ॒शुः प॑ति॒तः पृ॑थि॒व्यां प॑रिवा॒पात् - [ ] **32**

TS 3.1.10.2

पु॑रो॒डाशा॑त् कर॒म्भात् । धा॒ना॒सो॒मान्म॒न्थिन॑ इन्द्र शु॒क्राथ् स्वाहा॑कृत॒मिन्द्रा॑य॒ तं जु॑होमि ॥यस्ते॑ द्र॒फ्सो मधु॑माꣳ इन्द्रि॒यावा॒न्थ् स्वाहा॑कृतः॒ पुन॑र॒प्येति॑ दे॒वान् । दि॒वः पृ॑थि॒व्याः पर्य॒न्तरि॑क्षा॒थ् स्वाहा॑ कृत॒मिन्द्रा॑य॒ तं जु॑होमि ॥ अ॒द्ध्व॒र्युर्वा ऋ॒त्विजां॑ प्रथ॒मो यु॑ज्यते॒ तेन॒ स्तोमो॑ योक्त॒व्य॑ इत्या॑हु॒र्वाग॑ग्रे॒गा अग्र॑ एत्वृजु॒गा दे॒वेभ्यो॒ यशो॒ मयि॒ दध॑ती प्रा॒णान् प॒शुषु॑ प्र॒जां मयि॑- [ ] **33**

TS 3.1.10.3

च॒ यज॑माने॒ चेत्या॑ह॒ वाच॑मे॒व तद्य॑ज्ञ्मु॒खे यु॑नक्ति॒ वास्तु॒ वा ए॒तद्य॒ज्ञस्य॑ क्रियते॒ यद्ग्रहा॑न् गृही॒त्वा ब॑हिष्पवमा॒नꣳ सर्प॑न्ति॒परा॑ञ्चो॒ हि यन्ति॒ परा॑चीभिः स्तु॒वते॑ वैष्ण॒व्यर्चा पुन॒रेत्योप॑ तिष्ठते य॒ज्ञो वै विष्णु॑ र्य॒ज्ञ्मे॒वाक॒र्विष्णो॒ त्वन्नो॒ अन्त॑मः॒ शर्म॑ यच्छ सहन्त्य । प्र ते॒ धारा॑ मधु॒श्चुत॒ उथ्सं॑ दुह्रते॒ ( ) अक्षि॑त॒मित्या॑ह॒ यदे॒वास्य॒ शया॑नस्योप॒शुष्य॑ति॒ तदे॒वास्यै॒तेना ऽऽ*प्या॑ययति ॥ **34**

(प॒रि॒वा॒पात् - प्र॒जां मयि॑ - दुह्र॒ते॒ - चतु॑र्दश च) **(A10)**

TS 3.1.11.1

अ॒ग्निना॑ र॒यिम॑श्नव॒त् पोष॑मे॒व दि॒वेदि॑वे । य॒शसं॑ वी॒रव॑त्तमं ॥गोमाꣳ॑ अ॒ग्नेऽवि॑माꣳ अ॒श्वी य॒ज्ञो नृ॒वथ्स॑खा॒ सद॒मिद॑प्रमृ॒ष्यः । इडा॑वाꣳ ए॒षो अ॑सुर प्र॒जावा॑न् दी॒र्घो र॒यिः पृ॑थुबु॒ध्नः स॒भावान्॑ ॥आप्या॑यस्व॒>1, सन्ते॑>2 ॥ इ॒ह त्वष्टा॑रमग्रि॒यं वि॒श्वरू॑प॒मुप॑ ह्वये । अ॒स्माक॑मस्तु॒ केव॑लः ॥ तन्न॑स्तु॒रीप॒मध॑ पोषयि॒त्नु देव॑ त्वष्ट॒र्वि र॑रा॒णः स्य॑स्व । यतो॑ वी॒रः - [ ] **35**

TS 3.1.11.2

क॑र्म॒ण्यः॑ सु॒दक्षो॑ यु॒क्तग्रा॑वा॒ जाय॑ते दे॒वका॑मः ॥शि॒वस्त्व॑ष्टरि॒हाऽऽ* ग॑हि वि॒भुः पोष॑ उ॒तत्मना॑ । य॒ज्ञेय॑ज्ञे न॒ उद॑व ॥ पि॒शङ्ग॑रूपः सु॒भरो॑ वयो॒धाः श्रु॒ष्टी वी॒रो जा॑यते दे॒वका॑मः । प्र॒जां त्वष्टा॒ विष्य॑तु॒ नाभि॑म॒स्मे अथा॑ दे॒वाना॒मप्ये॑तु॒ पाथः॑ ॥ प्रणो॑दे॒>3 व्या, नो॑ दि॒वः >4 ॥ पी॒पि॒वाꣳ सꣳ सर॑स्वतः॒ स्तन॒ं यो वि॒श्वद॑र्.शतः । धुक्षी॒महि॑ प्र॒जामिषं॑ ॥ **36**

TS 3.1.11.3

ये ते॑ सरस्व ऊ॒र्मयो॒ मधु॑मन्तो घृत॒श्चुतः॑ । तेषां॑ ते सु॒म्नमी॑महे ॥ यस्य॑ व्र॒तं प॒शवो॒ यन्ति॒ सर्वे॒ यस्य॑ व्र॒तमु॑प॒तिष्ठ॑न्त॒ आपः॑ । यस्य॑ व्र॒ते पु॑ष्टि॒पति॒र्निवि॑ष्ट॒स्तꣳ सर॑स्वन्त॒मव॑से हुवेम ॥ दि॒व्यꣳ सु॑प॒र्णं व॑य॒सं बृ॒हन्त॑म॒पां गर्भं॑ वृष॒भमोष॑धीनां । अ॒भी॒प॒तो वृ॒ष्ट्या त॒र्पय॑न्तं॒ तꣳ सर॑स्वन्त॒मव॑से हुवेम ॥ सिनी॑वालि॒ पृथु॑ष्टुके॒ या दे॒वाना॒मसि॒ स्वसा॑ । जु॒षस्व॑ ह॒व्य - [ ] **37**

TS 3.1.11.4

माहु॑तं प्र॒जां दे॑वि दिदिड्ढि नः ॥ या सु॑पा॒णिः स्व॑ङ्गु॒रिः सु॒षूमा॑ बहु॒सूव॑री । तस्यै॑ वि॒श्पत्नि॑यै ह॒विः सि॑नीवा॒ल्यै जु॑होतन ॥ इन्द्रं॑ वो वि॒श्वत॒स्परी>5, न्द्रं॒ नरः॑>6 ॥ असि॑तवर्णा॒ हर॑यः सुप॒र्णा मिहो॒ वसा॑ना॒ दिव॒मुत् प॑तन्ति ॥ त आऽव॑वृत्र॒न्थ् सद॑नानि कृ॒त्वाऽऽदित् पृ॑थि॒वी घृ॒तैर्व्यु॑द्यते ॥

हिरण्यकेशो रजसो विसारेऽहिर्धुनिर्वात इव ध्रजीमान् । शुचिंभ्राजा उषसो - [ ] **38**

TS 3.1.11.5

नवेदा यशस्वतीरपस्युवो न सत्याः ॥आ ते सुपर्णा अमिनन्त एवैः कृष्णो नोनाव वृषभो यदीदं । शिवाभिर्न स्मयमानाभिराऽगात् पतन्ति मिहः स्तनयन्त्यभ्रा ॥ वाश्रेव विद्युन्मिमाति वत्सं न माता सिषक्ति । यदेषां वृष्टिरसर्जि ॥ पर्वतश्चिन्महि वृद्धो बिभाय दिवश्चिथ् सानु रेजत स्वने वः । यत् क्रीडथ मरुत - [ ] **39**

TS 3.1.11.6

ऋष्टिमन्त आप इव सद्रियञ्चो धवद्धे ॥अभि क्रन्द स्तनय गर्भमा धा उदन्वता परि दीया रथेन । दृतिꣳ सु कर्ष विषितं न्यञ्चꣳ समा भवन्तूद्वतो निपादाः ॥त्वं त्या चिदच्युताऽग्ने पशुर्न यवसे । धामा ह यत् ते अजर वना वृश्चन्ति शिक्वसः ॥ अग्ने भूरीणि तव जातवेदो देव स्वधावोऽमृतस्य धाम । याश्च - [ ] **40**

TS 3.1.11.7

माया मायिनां विश्वमिन्व त्वे पूर्वीः सन्दधुः पृष्टबन्धो ॥ दिवो नो वृष्टिं मरुतो ररीद्धं प्रपिन्वत वृष्णो अश्वस्य धाराः । अर्वाङेतेन स्तनयित्नुनेह्यपो निषिञ्चन्नसुरः पिता नः ॥ पिन्वन्त्यपो मरुतः सुदानवः पयो घृतवद्विदथेष्वा भुवः । अत्यं न मिहे वि नयन्ति वाजिनमुथ्सं दुहन्ति स्तनयन्तमक्षितं ॥ उदप्रुतो मरुतस्ताꣳ इयर्त वृष्टिं - [ ] **41**

TS 3.1.11.8

ये विश्वे मरुतो जुनन्ति । क्रोशति गर्दा कन्येव तुन्ना पेरुं तुञ्जाना पत्येव जाया ॥ घृतेन द्यावापृथिवी मधुना समुक्षत पयस्वतीः कृणताऽऽ*प ओषधीः । ऊर्जं च तत्र सुमतिं च पिन्वथ यत्रा नरो मरुतः सिञ्चथा मधु ॥ उदुत्यं >7, चित्रं >8 ॥ और्व-भृगुवच्छुचिमप्नवानवदा हुवे

। अग्निꣳ समुद्रवाससं ॥ आ सवꣳ सवितुर्यथा भगस्ये ( ) व भुजिꣳ हुवे । अग्निꣳ समुद्रवाससं ॥ हुवे वातस्वनं कविं पर्जन्यक्रन्द्यꣳ सहः । अग्निꣳ समुद्रवाससं ॥ **42**

(वीर - इषꣳ - हव्य - मुषसो - मरुत - श्व - वृष्टिं - भगस्य - द्वादश च) **(A11)**

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 anuvAkams :-
(प्रजापतिरकामयतै - ष ते गायत्रो - यज्ञं वै - प्रजापतेर्जायमानाः - प्राजापत्या - यो वा अयथादेवत - मिष्टगो - निग्राभ्याः स्थ - यो वै देवा - ञ्जुष्टो - ऽग्निना रयि - मेकादश)

korvai with starting padams of1, 11, 21 series of pa jcAtis :-
(प्रजापतिरकामयत - प्रजापतेर्जायमाना - व्यायच्छन्ते - मह्यमिमा - न्माया मायिनान् - द्विचत्वारिꣳशत्)

first and last padam of first praSnam of kANDam 3 :-
(प्रजापतिरकामयता -ऽग्निꣳ समुद्रवाससं)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां तृतीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः समाप्तः ॥
3.1.1 appendix

1. 3.1.11.1 - आ प्या॑यस्व॒ >1
आप्या॑स्व॒ समे॑तु ते वि॒श्वतः॑ सोम॒ वृष्णि॑यं ।
भवा॒ वाज॑स्य संग॒थे ॥ (Appearing in TS 4-2-7-4)

2. 3.1.11.1 - सन्ते॑ >2
सं ते॒ पयाꣳ॑सि॒ समु॑ यन्तु॒ वाजाः॒ सं वृष्णि॑यान्. यभिमाति॒षाहः॑ ।
आ॒प्याय॑मानो अ॒मृता॑य सोम दि॒वि श्रवाꣳ॑स्युत्त॒मानि॑ धिष्व ॥
(Appearing in TS 4-2-7-4)

3 ऽ 4. 3.1.11.2 - प्रणो॑ दे॒व्या>3, नो॑ दि॒वः>4
प्रणो॑ दे॒वी सर॑स्वती॒ वाजे॑भिर्वा॒जिनी॑वती । धी॒नाम॑वि॒त्र्य॑वतु ॥

आ नो॑ दि॒वो बृ॑ह॒तः पर्व॑ता॒दा सर॑स्वती यज॒ता ग॑न्तु य॒ज्ञं ।
हवं॑ दे॒वी जु॑जुषा॒णा घृ॒ताची॑ श॒ग्मां नो॒ वाच॑मुश॒ती शृ॑णोतु ।
(Appearing in TS 1.8.22.1)

5 ऽ 6. 3.1.11.4 - इन्द्रं॑ वो वि॒श्वत॒स्परी>5 ,न्द्रं॒ नरः॑>6
इन्द्रं॑ वो वि॒श्वत॒स्परि॒ हवा॑महे॒ जने॑भ्यः । अ॒स्माक॑मस्तु॒ केव॑लः ॥

इन्द्रं॒ नरो॑ ने॒मधि॑ता हवन्ते॒ यत्पार्या॑ यु॒नज॑ते॒ धिय॒स्ताः ।
शूरो॒ नृषा॑ता॒ शव॑सश्चका॒न आ गोम॑ति व्र॒जे भ॑जा॒ त्वन्नः॑ ॥
(Appearing in TS 1.6.12.1)

7 ऽ 8. 3.1.11.8 - उदु॒त्यं>7, चि॒त्रं>8 ।

उदु॒ त्यं जा॒तवे॑दसं दे॒वं व॑हन्ति के॒तवः॑ । दृ॒शे विश्वा॑य॒ सूर्य॑ ॥

चि॒त्रं दे॒वाना॒मुद॑गा॒दनी॑कं॒ चक्षु॑र्मि॒त्रस्य॒ वरु॑णस्या॒ऽग्नेः ।
आऽ प्रा॒ द्यावा॑पृथि॒वी अ॒न्तरि॑क्ष॒ꣳ सूर्य॑ आ॒त्मा जग॑तस्त॒स्थुष॑श्च ॥
(Appearing in TS 1.4.43.1)

3.2 तृतीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - पवमानग्राहादीनां व्याख्Yआनं

TS 3.2.1.1

यो वै पवमानानामन्वारोहान्. विद्वान्. यजतेऽनु पवमानाना रोहति न पवमानेभ्यो-ऽव च्छिद्यते श्येनोऽसि गायत्रच्छन्दा अनु त्वाऽऽरभे स्वस्ति मा सं पारय सुपर्णोऽसि त्रिष्टुप्छन्दा अनु त्वाऽऽरभे स्वस्ति मा सं पारय सघाऽसि जगतीछन्दा अनु त्वाऽऽरभे स्वस्ति मा संपारयेत्याहैते- [ ] **1**

TS 3.2.1.2

वै पवमानानामन्वारोहास्तान्. य एवं विद्वान्. यजतेऽनु पवमानाना रोहति न पवमानेभ्योऽव च्छिद्यते यो वै पवमानस्य सन्तितिं वेद सर्वमायुरेति न पुराऽऽयुषः प्र मीयते पशुमान् भवति विन्दते प्रजां पवमानस्य ग्रहा गृह्यन्तेऽथ वा अस्यैतेऽगृहीता द्रोणकलश आधवनीयः पूतभृत् तान्. यदगृहीत्वोपाकुर्यात् पवमानं वि - [ ] **2**

TS 3.2.1.3

च्छिन्द्यात् तं विच्छिद्यमानमद्ध्वर्योः प्राणोऽनु विच्छिद्ये-तोपयामगृहीतोऽसि प्रजापतये त्वेति द्रोणकलशमभि मृशेदिन्द्राय त्वेत्याधवनीयं विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्य इति पूतभृतं पवमानमेव तथ् सं तनोति सर्वमायुरेति न पुराऽऽयुषः प्रमीयते पशुमान् भवति विन्दते प्रजां ॥ **3**

(एते - वि - द्विचत्वारिꣳशच्च) **(A1)**

TS 3.2.2.1

त्रीणि वाव सवनान्यथ तृतीयꣳ सवनमव लुम्पन्त्यनꣳशु कुर्वन्त उपाꣳशुꣳहुत्वोपाꣳशुपात्रेऽꣳशुमवास्य तन्तृतीयसवने ऽपिसृज्याभि षुणुयाद्यदाप्यायय्यति तेनाꣳशुमद्यदभिषुणोति तेनर्जीषि सर्वाण्येव तथ् सवनान्यꣳशुमन्ति शुक्रवन्ति समावद्वीर्याणि करोति द्वौ समुद्रौ वितताववूर्यौ पर्यावर्तेते जठरेव

पादाः । तयोः पश्यन्तो अति यन्त्यन्यमपश्यन्तः - [ ] **4**

TS 3.2.2.2

सेतुनाऽति यन्त्यन्यं ॥ द्वे द्रधसी सतती वस्त एकः केशी विश्वा भुवनानि विद्वान् । तिरोधायैत्यसितं वसानः शुक्रमा दत्ते अनुहाय जार्यै ॥ देवा वै यद्यज्ञेऽकुर्वत तदसुरा अकुर्वत ते देवा एतं महायज्ञमपश्यन् तमतन्वताग्निहोत्रं व्रतमकुर्वत तस्माद् द्विव्रतः स्याद् द्विर्ह्यग्निहोत्रं जुह्वति पौर्णमासं यज्ञमग्नीषोमीयं - [ ] **5**

TS 3.2.2.3

पशुमकुर्वत दाश्यं यज्ञमाग्नेयं पशुमकुर्वत वैश्वदेवं प्रातस्सवन -मकुर्वत वरुणप्रघासान् माद्ध्यंदिनꣳ सवनꣳ साकमेधान् पितृयज्ञं त्र्यम्बकाꣳ-स्तृतीयसवनमकुर्वत तमेषामसुरा यज्ञ -मन्ववाजिगाꣳसन् तं नाऽन्ववायन् तेऽब्रुवन्नद्धर्तव्या वा इमे देवा अभूवन्निति तदद्धरस्याऽद्धरत्वं ततो देवा अभवन् पराऽसुरा य एवं विद्वान्थ् सोमेन यजते भवत्यात्मना पराँ ( ) ऽस्य भ्रातृव्यो भवति ॥ **6**

(अपश्यन्तोऽ - ग्नीषोमीयं - मात्मना परा - त्रीणि च) **(A2)**

TS 3.2.3.1

परिभूरग्निं परिभूरिन्द्रं परिभूर्विश्वान् देवान् परिभूर्माꣳ सह ब्रह्मवर्चसेन स नः पवस्व शं गवे शं जनाय शमर्वते शꣳ राजन्नोषधीभ्यो ऽच्छिन्नस्य ते रयिपते सुवीर्यस्य रायस्पोषस्य ददितारः स्याम । तस्य मे रास्व तस्य ते भक्षीय तस्य त इदमुन्मृजे ॥ प्राणाय मे वर्चोदा वर्चसे पवस्वा पानाय व्यानाय वाचे - [ ] **7**

TS 3.2.3.2

दक्षक्रतुभ्यां चक्षुर्भ्यां मे वर्चोदौ वर्चसे पवेथाꣳ श्रोत्राया ऽऽ*त्मने ऽङ्गेभ्य आयुषे वीर्याय विष्णोरिन्द्रस्य

विश्वेषां देवानां जठरमसि वर्चोदा मे वर्चसे पवस्व कोऽसि को नाम कस्मै त्वा काय त्वा यं त्वा सोमेनातीतृपं यं त्वा सोमेनामीमदꣳ सुप्रजाः प्रजया भूयासꣳ सुवीरो वीरैः सुवर्चा वर्चसा सुपोषः पोषै-र्विश्वेभ्यो मे रूपेभ्यो वर्चोदा- [ ] **8**

TS 3.2.3.3

वर्चसे पवस्व तस्य मे रास्व तस्य ते भक्षीय तस्य त इदमुन्मृजे ॥ बुभूषन्नवेक्षेतैष वै पात्रियः प्रजापतिर्यज्ञः प्रजापतिस्तमेव तर्पयति स एनं तृप्तो भूत्याऽभि पवते ब्रह्मवर्चसकामो-ऽवेक्षेतैष वै पात्रियः प्रजापतिर्यज्ञः प्रजापतिस्तमेव तर्पयति स एनं तृप्तो ब्रह्मवर्चसेनाभि पवत आमयाव्य - [ ] **9**

TS 3.2.3.4

वेक्षेतैष वै पात्रियः प्रजापतिर्यज्ञः प्रजापतिस्तमेव तर्पयति स एनं तृप्त आयुषाऽभि पवतेऽभिचरन्नवेक्षेतैष वै पात्रियः प्रजापतिर्यज्ञः प्रजापतिस्तमेव तर्पयति स एनं तृप्तः प्राणापानाभ्यां वाचो दक्षक्रतुभ्यां चक्षुर्भ्याꣳ श्रोत्राभ्या-मात्मनोऽङ्गेभ्य आयुषोऽन्तरेति ताजक् प्र धन्वति ॥ **10**

(वाचे-रूपेभ्यो वर्चोदा - आमयावी - पञ्चचत्वारिꣳशच्च) **(A3)**

TS 3.2.4.1

स्फ्यः स्वस्तिर्विघनः स्वस्तिः परशुर्वेदिः परशुनः स्वस्तिः । यज्ञिया यज्ञकृतः स्थ ते मास्मिन् यज्ञ उप ह्वयद्धमुप मा द्यावापृथिवी ह्वयेतामुपाऽऽ*स्तावः कलशाः सोमो अग्निरुप देवा उप यज्ञ उप मा होत्रा उपहवे ह्वयन्तां नमोऽग्नये मखघ्नेमखस्य मा यशोऽर्यादित्याहवनीयमुप तिष्ठते यज्ञो वै मखो - [ ] **11**

TS 3.2.4.2

यज्ञं वाव स तदहन् तस्मा एव नमस्कृत्य सदः प्रसर्पत्यात्मनोऽनार्त्यै नमो रुद्राय मखघ्ने नमस्कृत्या

मा पा॒हीत्याग्नी॑द्धं॒ तस्मा॑ ए॒व न॑म॒स्कृत्य॒ सदः॒ प्रस॑र्पत्या॒त्मनोऽना॑र्त्यै॒ नम॒ इन्द्रा॑य मख॒घ्न इ॑न्द्रि॒यं मे॑ वी॒र्यं॑ मा निर्व॑धी॒रिति॑ हो॒त्रीय॑मा॒शिष॑मे॒वैतामा शा॑स्तैन्द्रि॒यस्य॑ वी॒र्यस्यानि॑र्घाताय॒ या वै - [ ] **12**

TS 3.2.4.3

दे॒वताः॒ सद॒स्यार्ति॑मा॒र्पय॑न्ति॒ यस्ता वि॒द्वान् प्र॒सर्प॑ति॒ न सद॒स्यार्ति॒माच्छ॑ति॒ नमो॒ऽग्नये॑ मख॒घ्न इत्या॑है॒ता वै दे॒वताः॒ सद॒स्यार्ति॒माऽर्प॑यन्ति॒ ता य ए॒वं वि॒द्वान् प्र॒सर्प॑ति॒ न सद॒स्यार्ति॒माच्छ॑ति दृ॒ढे स्थः॑ शिथि॒रे स॒मीची॒ माऽꣳह॑सस्पातꣳ॒ सूर्यो॑ मा दे॒वो दि॒व्यादꣳह॑सस्पातु वा॒युर॒न्तरि॑क्षा - [ ] **13**

TS 3.2.4.4

द॒ग्निः पृ॑थि॒व्या य॒मः पि॒तृभ्यः॒ सर॑स्वती मनु॒ष्ये॑भ्यो॒ देवी॑ द्वारौ॒ मा मा॒ सं ता॑प्तं॒ नमः॒ सद॑से॒ नमः॒ सद॑स॒स्पत॑ये॒ नमः॒ सखी॑नां पुरो॒गाणां॒ चक्षु॑षे॒ नमो॑ दि॒वे नमः॑ पृथि॒व्या अहे॑ दैधिष॒व्योदत॑स्तिष्ठा॒ऽन्यस्य॒ सद॑ने सीद॒ यो॑ऽस्मत् पाक॑तर॒ उन्नि॒वत॒ उदु॒द्वत॑श्च गेषं पा॒तं मा॑ द्यावापृथिवी अ॒द्याह्नः॒ सदो॒ वै प्र॒सर्प॑न्तं - [ ] **14**

TS 3.2.4.5

पि॒तरोऽनु॒ प्रस॑र्पन्ति॒ त ए॑नमीश्व॒रा हिꣳसि॑तो॒ः सद॑ः प्र॒सृप्य॑ दक्षिणा॒र्द्धं परे॑क्षे॒ताऽग॑न्त पितरः पितृ॒मान॒हं युष्माभि॑र्भूयासꣳ सुप्र॒जसो॒ मया॑ यू॒यं भू॑या॒स्तेति॒ तेभ्य॑ ए॒व न॑म॒स्कृत्य॒ सदः॒ प्रस॑र्पत्या॒त्मनोऽना॑र्त्यै ॥ **15**

(म॒खो - वा - अ॒न्तरि॑क्षात् - प्र॒सर्प॑न्तं॒ - त्रय॑स्त्रिꣳशच्च) **(A4)**

TS 3.2.5.1

भक्षेहि॒ मा ऽऽविं॑श दीर्घायु॒त्वाय॑ शन्तनु॒त्वाय॑ रा॒यस्पोषा॑य॒ वर्च॑से सुप्रजा॒स्त्वायेहि॑ वसो पुरो वसो प्रि॒यो मे॑ हृ॒दो॑ऽस्य॒श्विनो॑स्त्वा बा॒हुभ्याꣳ॑ सघ्यासं नृ॒चक्ष॑सं त्वा देव सोम सु॒चक्षा॒ अव॑ ख्येषं म॒न्द्राऽभिभू॑तिः

के॒तुर्य॒ज्ञानां॒ वाग्जु॑षा॒णा सोम॑स्य तृप्यतु म॒न्द्रा स्व॑र्वा॒च्यदि॑ति॒रना॑हत शीर्ष्णी॒ वाग्जु॑षा॒णा सोम॑स्य तृप्य॒त्वेहि॑ विश्वचर्.षणे - [ ] **16**

TS 3.2.5.2

श॒म्भूर्म॑यो॒भूः स्व॒स्ति मा॑ हरिवर्ण॒ प्रच॑र॒ क्रत्वे॒ दक्षा॑य रा॒यस्पोषा॑य सुवी॒रता॑यै॒ मा मा॑ राज॒न्. वि बी॑भिषो॒ मा मे॒ हार्दि॑ त्वि॒षा व॑धीः । वृष॑णे॒ शुष्मा॒याऽऽयु॑षे॒ वर्च॑से ॥ वसु॑मद्-गणस्य सोम देव ते मति॒विदः॑ प्रात॒स्सव॒नस्य॑ गाय॒त्रछ॑न्दस॒ इन्द्र॑पीतस्य॒ नरा॒शꣳस॑पीतस्य पि॒तृपी॑तस्य॒ मधु॑मत॒ उप॑हूत॒स्योप॑हूतो भक्षयामि रु॒द्रव॑द्-गणस्य सोम देव ते मति॒विदो॒ माद्ध्य॑न्दिनस्य॒ सव॑नस्य त्रि॒ष्टुप्छ॑न्दस॒ इन्द्र॑पीतस्य॒ नरा॒शꣳ स॑पीतस्य - [ ] **17**

TS 3.2.5.3

पि॒तृपी॑तस्य॒ मधु॑मत॒ उप॑हूत॒स्योप॑हूतो भक्षयाम्यादि॒त्यव॑द्-गणस्य सोम देव ते मति॒विद॑स्तृ॒तीय॑स्य॒ सव॑नस्य॒ जग॑तीछन्दस॒ इन्द्र॑पीतस्य॒ नरा॒शꣳ स॑पीतस्य पि॒तृपी॑तस्य॒ मधु॑मत॒ उप॑हूत॒स्योप॑हूतो भक्षयामि ॥ आप्या॑यस्व॒ समे॑तु ते वि॒श्वतः॑ सो॒म॒ वृष्णि॑यं । भवा॒ वाज॑स्य सङ्ग॒थे ॥ हिन्व॑ मे॒ गात्रा॑ हरिवो ग॒णान् मे॒ मा विती॑तृषः । शि॒वो मे॑ सप्त॒र्.षीनुप॑ तिष्ठस्व॒ मा मेऽवा॒ङ्गाभि॒मति॑ - [ ] **18**

TS 3.2.5.4

गाः ॥ अपा॑म॒ सोम॑म॒मृता॑ अभू॒माऽद॑र्श॒म् ज्योति॒रवि॑दाम दे॒वान् । किम॒स्मान् कृ॑णव॒दरा॑ति॒ः किमु॑ धू॒र्तिर॑मृत॒ मर्त्य॑स्य ॥यन्म॑ आ॒त्मनो॑ मि॒न्दाऽभू॑द॒ग्निस्तत् पुन॒राऽहो॑र्जा॒तवे॑दा॒ विच॑र्.षणिः ॥ पुन॑र॒ग्निश्चक्षु॑रदा॒त्-पुन॒रिन्द्रो॒ बृह॒स्पतिः॑ । पुन॑र्मे अश्विना यु॒वं चक्षु॒रा ध॑त्तम॒क्ष्योः ॥ इ॒ष्टय॑जुषस्ते देव सोम स्तु॒तस्तो॑मस्य - [ ] **19**

TS 3.2.5.5

श॒स्तोक्थ॑स्य॒ हरि॑वत॒ इन्द्र॑पीतस्य॒ मधु॑मत॒ उप॑हूत॒स्योप॑हूतो भक्षयामि ॥ आ॒पूर्या॒ः स्थाऽऽमा॑ पूरयत

प्रजया॑ च॒ धने॑न च ॥ ए॒तत् ते॑ तत॒ ये च॒ त्वामन्वे॒तत् ते॑ पितामह प्रपितामह॒ ये च॒ त्वामन्वत्र॑ पितरो यथाभा॒गं म॑न्दद्ध्वं॒ नमो॑ वः पितरो॒ रसा॑य॒ नमो॑ वः पितरः॒ शुष्मा॑य॒ नमो॑ वः पितरो जी॒वाय॒ नमो॑ वः पितरः - [ ] **20**

TS 3.2.5.6

स्व॒धायै॒ नमो॑ वः पितरो म॒न्यवे॒ नमो॑ वः पितरो घो॒राय॒ पित॑रो॒ नमो॑ वो॒ य ए॒तस्मि॑न् ॒लो॒केस्थ यु॒ष्माꣳस्तेऽनु॒ येऽस्मिन् ॒लो॒के मां तेऽनु॒ य ए॒तस्मि॑न् ॒लो॒के स्थ यू॒यं तेषां॒ ॒वसि॑ष्ठा भूयास्त॒ येऽस्मिन् ॒लो॒के॑ऽहं तेषां॒ ॒वसि॑ष्ठो भूयासं॒ प्रजा॑पते॒ न त्वदे॒तान्य॒न्यो विश्वा॑ जा॒तानि॒ परि॒ता ब॑भूव । **21**

TS 3.2.5.7

यत् का॑मास्ते जुहु॒मस्तन्नो॑ अस्तु व॒यꣳ स्या॑म॒ पत॑यो रयी॒णां ॥ दे॒वकृ॑त॒स्यैन॑सो ऽव॒यज॑नमसि मनु॒ष्य॑कृत॒स्यैन॑सो ऽव॒यज॑नमसि पि॒तृकृ॑त॒स्यैन॑सो ऽव॒यज॑नमस्य॒फ्सु धौ॒तस्य॑ सोम देव ते॒ नृभिः॑ सु॒तस्ये॒ष्ट य॑जुषः स्तु॒तस्तो॑मस्य शा॒स्तोक्थ॑स्य॒ यो भ॒क्षोअ॑श्व॒सनि॒र्यो गो॒सनि॒स्तस्य॑ ते पि॒तृभि॑र्भ॒क्षं कृ॑त॒स्यो-प॑हूत॒स्योप॑हूतो भक्षयामि ॥ **22**

(वि॒श्व॒च॒र्.ष॒णे॒ - त्रि॒ष्टुप्छ॑न्दस॒ इन्द्र॑पीतस्य॒ नरा॒शꣳ स॑पीत॒स्या - ऽति॑ -स्तु॒तस्तो॑मस्य - जी॒वाय॒ नमो॑ वः पितरो - बभूव॒ - चतु॑श्चत्वारिꣳशच्च) **(A5)**

TS 3.2.6.1

म॒ही॒नां पयो॑ऽसि॒ विश्वे॑षां दे॒वानां॑ त॒नूर् ऋ॒द्ध्यास॑म॒द्य पृष॑तीनां॒ ग्रहं॒ पृष॑तीनां॒ ग्रहो॑ऽसि॒ विष्णो॒र्.हृद॑यम॒स्येक॑मिष॒ विष्णु॒स्त्वाऽनु॒ विच॑क्रमे भू॒तिर्द॒द्धा घृ॒तेन॑ वर्द्धतां॒ तस्य॑ मे॒ष्टस्य॑ वी॒तस्य॒ द्रवि॑ण॒मा ग॑म्या॒ज्ज्योति॑रसि वैश्वान॒रं पृश्नि॑यै दु॒ग्धं ॒यावती॒ द्यावा॑पृथि॒वी म॑हि॒त्वा याव॑च्च स॒प्त सिन्ध॑वो वित॒स्थुः । ताव॑न्तमिन्द्र ते॒ - [ ] **23**

TS 3.2.6.2

ग्रहꣳ स॒होर्जा गृ॑ह्णा॒म्यस्तृ॑तं ॥ यत् कृ॑ष्णशकु॒नः पृ॑षदा॒ज्यम॑वमृ॒शेच्छू॒द्रा अ॑स्य प्र॒मायु॑काः स्यु॒र्यच्छ्वा ऽव॑मृ॒शेच्चतु॑ष्पादोऽस्य प॒शवः॑ प्र॒मायु॑काः स्यु॒र्यथ् स्कन्दे॒द्-यज॑मानः प्र॒मायु॑कः स्यात् प॒शवो॒ वै पृ॑षदा॒ज्यं प॒शवो॒ वा ए॒तस्य॑ स्कन्दन्ति॒ यस्य॑ पृषदा॒ज्यꣳ स्कन्द॑ति॒ यत् पृ॑षदा॒ज्यं पुन॑र्गृ॒ह्णाति॑ प॒शूने॒वास्मै॒ पुन॑र्गृह्णाति प्रा॒णो वै पृ॑षदा॒ज्यं प्रा॒णो वा - [ ] **24**

TS 3.2.6.3

ए॒तस्य॑ स्कन्दति॒ यस्य॑ पृषदा॒ज्यꣳ स्कन्द॑ति॒ यत् पृ॑षदा॒ज्यं पुन॑र्गृ॒ह्णाति॑ प्रा॒णमे॒वास्मै॒ पुन॑र्गृह्णाति॒ हिर॑ण्यमव॒धाय॑ गृह्णात्य॒मृतं॒ वै हिर॑ण्यं प्रा॒णः पृ॑षदा॒ज्यम॒मृत॑मे॒वास्य॑ प्रा॒णे द॑धाति श॒तमा॑नं भवति श॒तायुः॒ पुरु॑षः श॒तेन्द्रि॑य॒ आयु॑ष्ये॒वेन्द्रि॑ये प्रति॑तिष्ठ॒त्यश्व॒मव॑ घ्रापयति प्राजाप॒त्यो वा अश्वः॑ प्राजाप॒त्यः प्रा॒णः स्वादे॒वास्मै॒ योनेः॑ प्रा॒णं ( ) निर्मि॑मीते॒ वि वा ए॒तस्य॑ य॒ज्ञिश्छि॑द्यते॒ यस्य॑ पृषदा॒ज्यꣳ स्कन्द॑ति वैष्ण॒व्यर्चा पुन॑र्गृह्णाति य॒ज्ञो वै विष्णु॑र्य॒ज्ञेने॒व य॒ज्ञꣳ सं त॑नोति ॥ **25**

(ते॒ - पृ॒ष॒दा॒ज्यं प्रा॒णो वै - योनेः॑ प्रा॒णं - द्वाविꣳशतिश्च) **(A6)**

TS 3.2.7.1

देव॑ सवितरे॒तत् ते॒ प्राऽऽ*ह॒ तत् प्र च॑ सु॒व प्र च॑ यज॒ बृह॒स्पति॑र्ब्र॒ह्मा ऽऽयु॑ष्मत्या ऋ॒चो मा गा॑त तनू॒पाथ् साम्नः॑ स॒त्या व॑ आ॒शिषः॑ सन्तु स॒त्या आकू॑तय ऋ॒तं च॑ स॒त्यं च॑ वदत स्तु॒त दे॒वस्य॑ सवि॒तुः प्र॑स॒वे स्तु॒तस्य॑ स्तु॒तम॒स्यूर्ज॑ं मह्यꣳ स्तु॒तं दु॑हा॒मा मा॑ स्तु॒तस्य॑ स्तु॒तं ग॑म्याच्छ॒स्त्रस्य॑ शा॒स्त्र - [ ] **26**

TS 3.2.7.2

म॒स्यूर्ज॑ं मह्यꣳ शा॒स्त्रं दु॑हा॒मा मा॑ शा॒स्त्रस्य॑ शा॒स्त्रं ग॑म्या-दिन्द्रि॒यावं॑न्तो वनामहे धुक्षी॒महि॑ प्र॒जामिषं॑ ॥ सा मे॑ स॒त्याऽऽशीर्दे॒वेषु॑ भूयाद्-ब्रह्मवर्च॒सं माऽऽ ग॑म्यात् ॥ य॒ज्ञो ब॑भूव॒ स आ ब॑भूव॒ सप्रज॑ज्ञे॒ स

वा॑वृधे । स दे॒वाना॒मधि॑-पतिर्बभूव॒ सो अ॒स्माꣳ अधि॑पतीन् करोतु व॒यꣳ स्या॑म॒ पत॑यो रयी॒णां ॥ य॒ज्ञो वा॒ वै - [ ] **27**

TS 3.2.7.3

य॒ज्ञप॑तिं दु॒हे य॒ज्ञप॑तिर्वा य॒ज्ञं दु॑हे॒ स यः स्तु॑तशस्त्रयो॒र्दोह॒म विद्वा॒न्. यज॑ते॒ तं य॒ज्ञो दु॑हे॒ स इ॒ष्ट्वा पापी॑यान् भवति॒ य ए॑नयो॒र्दोहं॑ वि॒द्वान्. यज॑ते॒ स य॒ज्ञं दु॑हे॒ स इ॒ष्ट्वा वसी॑यान् भवति स्तु॒तस्य॑ स्तु॒तम॒स्यूर्ज॑ मह्यꣳ स्तु॒तं दु॑हा॒मा मा॑ स्तु॒तस्य॑ स्तु॒तं ग॑म्याच्छ॒स्त्रस्य॑ श॒स्त्रम॒स्यूर्ज॑ मह्यꣳ श॒स्त्रं दु॑हा॒ ( ) मा मा॑ श॒स्त्रस्य॑ श॒स्त्रं ग॑म्या॒दित्या॑है॒ष वै स्तु॑तश॒स्त्रयो॒र्दोह॒स्तं य एवं वि॒द्वान्. यज॑ते दु॒ह ए॒व य॒ज्ञि॒ष्ट्वा वसी॑यान् भवति ॥ **28**

(श॒स्त्रं - वै - श॒स्त्रन्दु॑हां - द्वाविꣳशतिश्च) **(A7)**

TS 3.2.8.1

श्ये॒नाय॒ पत्व॑ने॒ स्वाहा॒ वट्थ्स्व॒यम॑भिगूर्ताय॒ नमो॑ विष्ट॒म्भाय॒ धर्म॑णे॒ स्वाहा॒ वट्थ्स्व॒यम॑भिगूर्ताय॒ नमः॑ परि॒धये॑ जन॒प्रथ॑नाय॒ स्वाहा॒ वट्थ्स्व॒यम॑भिगूर्ताय॒ नम॑ ऊ॒र्जे होत्रा॑णाꣳ स्वाहा॒ वट्थ्स्व॒यम॑भिगूर्ताय॒ नमः॒ पय॑से॒ होत्रा॑णाꣳ स्वाहा॒ वट्थ्स्व॒यम॑भिगूर्ताय॒ नमः॑ प्र॒जाप॑तये॒ मन॑वे॒ स्वाहा॒ वट्थ्स्व॒यम॑भिगूर्ताय॒ नम॑ ऋ॒तमृ॑तपाः सुवर्वा॒ट्थ्स्वाहा॒ वट्थ्स्व॒यम॑भिगूर्ताय॒ नम॑स्तृ॒पन्ताꣳ होत्रा॒ मधो॑र्घृ॒तस्य॑ य॒ज्ञप॑ति॒मृष॑य॒ एन॑सा - [ ] **29**

TS 3.2.8.2

ऽऽहुः । प्र॒जा निर्भ॑क्ता अनुत॒प्यमा॑ना मध॒व्यौ॑ स्तो॒कावप॒ तौ र॑राध ॥ सं न॒स्ताभ्याꣳ सृजतुवि॒श्वक॑र्मा घो॒रा ऋष॑यो॒ नमो॑ अस्त्वेभ्यः । चक्षु॑ष एषां॒ मन॑सश्च स॒न्धौ बृह॒स्पत॑ये॒ महि॒ षद् द्यु॒मन्नमः॑ ॥ नमो॑ वि॒श्वक॑र्मणे॒ स उ॑ पात्व॒स्मान॑न॒न्यान्थ्-सो॑म॒पान् मन्य॑मानः । प्रा॒णस्य॑ वि॒द्वान्थ् स॑म॒रे न धीर॒ एन॑श्चकृ॒वान् महि॑ ब॒द्ध ए॑षां ॥ तं वि॑श्वकर्म॒न् - [ ] **30**

TS 3.2.8.3

-प्र मुञ्चा स्वस्तये ये भक्षयन्तो न वसून्यानृहुः । यानग्नयोऽन्वतप्यन्त धिष्णिया इयं तेषामवया दुरिष्ट्यै स्विष्टिं नस्तां कृणोतु विश्वकर्मा ॥ नमः पितृभ्यो अभि ये नो अख्यन्. यज्ञकृतो यज्ञकामाः सुदेवा अकामा वो दक्षिणां न नीनिम मा नस्तस्मा देनसः पापयिष्ट । यावन्तो वै सदस्यास्ते सर्वे दक्षिण्यास्तेभ्यो यो दक्षिणां न- [ ] **31**

TS 3.2.8.4

नयेदैभ्यो वृश्च्येत यद्-वैश्वकर्मणानि जुहोति सदस्यानेव तत् प्रीणात्यस्मे देवासो वपुषे चिकित्सत यमाशिरा दम्पती वाममश्नुतः । पुमान् पुत्रो जायते विन्दते वस्वथ विश्वे अरपा एधते गृहः ॥ आशीर्दाया दम्पती वाममश्नुतामरिष्टो रायः सचताꣳ समोकसा । य आऽसिंचथ् सं दुग्धं कुम्भ्या सहेष्टेन यामन्नमतिं जहातु सः ॥ सर्पिर्ग्रीवी - [ ] **32**

TS 3.2.8.5

पीवर्यस्य जाया पीवानः पुत्रा अकृशासो अस्य । सहजानिर्यः सुमखस्यमान इन्द्रायाऽऽ*शिरꣳ सह कुम्भ्याऽदात् ॥ आशीर्म ऊर्जमुत सुप्रजास्त्वमिषं दधातु द्रविणꣳ सवर्चसं । सं जयन् क्षेत्राणि सहसाऽहमिन्द्र कृण्वानो अन्याꣳ अधरान्थ्सपत्नान् ॥ भूतमसि भूते मा धा मुखमसि मुखं भूयासं द्यावापृथिवीभ्यां त्वा परिगृह्णामि विश्वे त्वा देवा वैश्वानराः - [ ] **33**

TS 3.2.8.6

प्रच्यावयन्तु दिवि देवान् दꣳहान्तरिक्षे वयाꣳसि पृथिव्यां पार्थिवान् ध्रुवं ध्रुवेण हविषाऽव सोमं नयामसि । यथा नः सर्वमिज्जगदयक्ष्मꣳ सुमना असत् । यथा न इन्द्र इद्विशः केवलीः सर्वाः समनसः करत् । यथा नः सर्वा इद्विशोऽस्माकं केवलीरसन्न् ॥ **34**

(एनसा - विश्वकर्मन् - यो दक्षिणां न - सर्पिर्ग्रीवी - वैश्वनरा - श्चत्वारिꣳशच्च) **(A8)**

TS 3.2.9.1

यद्वै होताऽध्वर्युमभ्याह्वयते वज्रमेनमभि प्रवर्तयत्युक्थशा इत्याह प्रातस्सवनं प्रतिगीर्य त्रीण्येतान्यक्षराणि त्रिपदा गायत्री गायत्रं प्रातस्सवनं गायत्रियैव प्रातस्सवने वज्रमन्तर्द्धत्त उक्थं वाचीत्याह माध्यंदिनꣳ सवनं प्रतिगीर्य चत्वार्येतान्य-क्षराणि चतुष्पदा त्रिष्टुप् त्रैष्टुभं माध्यंदिनꣳ सवनं त्रिष्टुभैव माध्यन्दिने सवने वज्रमन्तर्द्धत्त- [ ] **35**

TS 3.2.9.2

उक्थं वाचीन्द्रायेत्याह तृतीयसवनं प्रतिगीर्य सप्तैतान्यक्षराणि सप्तपदा शक्करी शाक्करो वज्रो वज्रेणैव तृतीयसवने वज्रमन्तर्द्धत्ते ब्रह्मवादिनो वदन्ति स त्वा अध्वर्युः स्याद्यो यथासवनं प्रतिगरे छन्दाꣳसि सम्पादयेत् तेजः प्रातः सवन आत्मन् दधीतेन्द्रियं माध्यन्दिने सवने पशूꣳ स्तृतीयसवन इत्युक्थशा इत्याह प्रातस्सवनं प्रतिगीर्य त्रीण्येतान्यक्षराणि - [ ] **36**

TS 3.2.9.3

त्रिपदा गायत्री गायत्रं प्रातस्सवनं प्रातस्सवन एव प्रतिगरे छन्दाꣳसि संपादयत्यथो तेजो वै गायत्री तेजः प्रातः सवनं तेज एव प्रातस्सवन आत्मन् धत्त उक्थं वाचीत्याह माध्यन्दिनꣳ सवनं प्रतिगीर्य चत्वार्येतान्यक्षराणि चतुष्पदा त्रिष्टुप् त्रैष्टुभं माध्यन्दिनꣳ सवनं माध्यंदिन एव सवने प्रतिगरे छन्दाꣳसि संपादयत्यथो इन्द्रियं वै त्रिष्टुगिन्द्रियं माध्यंदिनꣳ सवन - [ ] **37**

TS 3.2.9.4

-मिन्द्रियमेव माध्यन्दिने सवन आत्मन् धत्त उक्थं वाचीन्द्रायेत्याह तृतीयसवनं प्रतिगीर्य सप्तैतान्यक्षराणि सप्तपदा शक्करी शाक्कराः पशवो जागतं तृतीयसवनं तृतीयसवन एव प्रतिगरे छन्दाꣳसि संपादयत्यथो पशवो वै जगती पशवस्तृतीयसवनं पशूनेव तृतीयसवन आत्मन् धत्ते यद्वै होताऽध्वर्युमभ्याह्वयत

आ॒व्य॑मस्मिन् दधाति॒ तद्यन्ना - [ ] **38**

TS 3.2.9.5

प॒हनी॑त पु॒राऽस्य॑ सँवथ्स॒राद्-गृ॒ह आ वे॑वीर॒ञ्छोश॒सा॒ मोद॑ इ॒वेति॑ प्र॒त्याह्व॑यते॒ तेनै॒व तदप॑ हते॒ यथा॒ वा आय॑तां प्र॒तीक्ष॑त ए॒वम॑द्ध्व॒र्युः प्र॑तिग॒रं प्रती॑क्षते॒ यद॑भि प्रतिगृणी॒याद्यथा ऽऽय॑तया समृ॒च्छते॑ ता॒दृगे॒व तद्यद॑र्द्ध॒र्चाल्लुप्ये॑त॒ यथा॒ धाव॑द्भ्र्यो॒ हीय॑ते ता॒दृगे॒व तत् प्र॒बाहु॒ग्वा ऋ॒त्विजा॑मुद्गी॒था उ॑द्गी॒थ ए॒वोद्-गा॑तृ॒णा - [ ] **39**

TS 3.2.9.6

मृ॒चः प्र॑ण॒व उ॑क्थश॒ꣳसिनां॑ प्रतिग॒रोऽ॑द्ध्व॒र्यूणां॑ य ए॒वं वि॒द्वान् प्र॑तिगृ॒णात्य॑न्ना॒द ए॒व भ॑व॒त्याऽस्य॑ प्र॒जायां॑ वा॒जी जा॑यत इ॒यं वै होता॒ऽसाव॑द्ध्व॒र्युर्यदासी॑नः॒ शꣳ स॑त्य॒स्या ए॒व तद्धोता॒ नैत्यास्त॑ इव॒ हीयमथो॑ इ॒मामे॒व तेन॒ यज॑मानो दुहे॒ यत् तिष्ठ॑न् प्रतिगृ॒णात्य॒मुष्या॑ ए॒व तद॑द्ध्व॒र्युर्नैति॒ - [ ] **40**

TS 3.2.9.7

तिष्ठ॑तीव॒ ह्य॑सावथो॑ अ॒मूमे॒व तेन॒ यज॑मानो दुहे॒ यदासी॑नः॒ शꣳस॑ति॒ तस्मा॑दि॒तः प्र॑दानं दे॒वा उप॑ जीवन्ति॒ यत् तिष्ठ॑न् प्रतिगृ॒णाति॒ तस्मा॑द॒मुतः॑ प्रदानं मनु॒ष्या॑ उप॑ जीवन्ति॒ यत् प्राङासी॑नः॒ शꣳस॑ति प्र॒त्यङ् तिष्ठ॑न् प्रतिगृ॒णाति॒ तस्मा॑त् प्रा॒चीनꣳ॒ रेतो॑ धीयते प्र॒तीचीः॑ प्र॒जा जा॑यन्ते॒ यद्वै होता॑ऽद्ध्व॒र्युम॑भ्या॒ह्व॑यते॒ वज्र॑मेनम॒भि प्रव॑र्तयति॒ ( ) परा॒ङा व॑र्तते॒ वज्र॑मे॒व तन्नि क॑रोति ॥ **41**

(सव॑ने॒ वज्र॑म॒न्तर्ध॑त्ते॒ - त्रीण्ये॒तान्य॒क्षरा॑णी - न्द्रि॒यं माध्य॑न्दिनꣳ॒ सव॑नं॒ - नो - द्गा॑तृ॒णा - म॑ध्व॒र्युर्नैति॑ - वर्तयत्य॒ - ष्टौ च॑) **(A9)**

TS 3.2.10.1

उ॒प॒या॒मगृ॑हीतोऽसि वाक्ष॒सद॑सि वा॒क्पाभ्यां॑ त्वा क्रतु॒पाभ्या॑म॒स्य य॒ज्ञस्य॑ ध्रु॒वस्याऽद्ध्व॑-क्षाभ्यां गृह्णा-

म्युपयामगृहीतोऽस्यृतसदसि चक्षुष्पाभ्यां त्वा क्रतुपाभ्यामस्य यज्ञस्य ध्रुवस्याऽद्ध्यक्षाभ्यां गृह्णाम्युपयामगृहीतोऽसि श्रुतसदसि श्रोत्रपाभ्यां त्वा क्रतुपाभ्यामस्य यज्ञस्य ध्रुवस्याऽद्ध्यक्षाभ्यां गृह्णामि देवेभ्यस्त्वा विश्वदेवेभ्यस्त्वा विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यो विष्णवुरुक्रमैष ते सोमस्तꣳ रक्षस्व - [ ] **42**

TS 3.2.10.2

तं ते दुश्चक्षा माऽव ख्यन्मयि वसुः पुरोवसुर्वाक्पा वाचं मे पाहि मयि वसुर्विदद्वसुश्चक्षुष्पाश्चक्षुर् मे पाहि मयि वसुः सँयद्वसुः श्रोत्रपाः श्रोत्रं मे पाहि भूरसि श्रेष्ठो रश्मीनां प्राणपाः प्राणं मे पाहि धूरसि श्रेष्ठो रश्मीनामपानपा अपानं मे पाहि यो न इन्द्रवायू मित्रावरुणा-वश्विनावभिदासति भ्रातृव्य ( ) उत्पिपीते शुभस्पती इदमहं तमधरं पादयामि यथेन्द्राऽहमुत्तमश्चेतयानि ॥ **43**

(रक्षस्व - भ्रातृव्य - स्त्रयोदश च) **(A10)**

TS 3.2.11.1

प्र सो अग्ने तवोतिभिः सुवीराभिस्तरति वाजकर्मभिः । यस्य त्वꣳ सख्यमाविथ ॥ प्र होत्रे पूर्व्यं वचोऽग्नये भरता बृहत् । विपां ज्योतीꣳषि बिभ्रते न वेधसे ॥ अग्ने त्री ते वाजिना त्री षधस्था तिस्रस्ते जिह्वा ऋतजात पूर्वीः । तिस्र उ ते तनुवो देववातास्ताभिर्नः पाहि गिरो अप्रयुच्छन् ॥ सं वाम् कर्मणा समिषा - [ ] **44**

TS 3.2.11.2

हिनोमीन्द्रा-विष्णू अपसस्पारे अस्य । जुषेथां यज्ञं द्रविणं च धत्तमरिष्टैर्नः पथिभिः पारयन्ता ॥ उभा जिग्यथुर्न परा जयेथे न परा जिग्ये कतरश्चनैनोः । इन्द्रश्च विष्णो यदपस्पृधेथां त्रेधा सहस्रं वि तदैरयेथां ॥ त्रीण्यायूꣳषि तव जातवेदस्तिस्र आजानीरुषसस्ते अग्ने । ताभिर्देवानामवो यक्षि विद्वानथा - [ ] **45**

TS 3.2.11.3

-भव यजमानाय शँयोः ॥ अग्निस्त्रीणि त्रिधातून्या क्षेति विदथा कविः । स त्रीꣳरेकादशाꣳ इह ॥ यक्षच्च पिप्रयच्च नो विप्रो दूतः परिष्कृतः । नभन्तामन्यके समे ॥ इन्द्राविष्णू दꣳहिताः शम्बरस्य नव पुरो नवतिं च- श्ञथिष्टं । शतं वर्चिनः सहस्रं च साकꣳ हथो अप्रत्यसुरस्य वीरान् ॥ उत माता महिष मन्ववेनदमी त्वा ( ) जहति पुत्र देवाः । अथाब्रवीद्-वृत्रमिन्द्रो हनिष्यन्थ्-सखे विष्णो वितरं विक्रमस्व ॥ **46**

(इषा - ऽथ - त्वा - त्रयोदश च) **(A11)**

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 anuvAkams :-

(यो वै पवमानानां - त्रीणि - परिभूरः - स्फ्यः स्वस्ति - र्भक्षेहि - महीनां पयोऽसि - देव सवितरेतत्ते - श्येनाय - यद्वै होतो - पयामगृहीतोऽसि वाक्षसत् - प्र सो अग्न - एकादश)

korvai with starting padams of1, 11, 21 series of pa jcAtis :-

(यो वै - स्फ्यः स्वस्तिः - स्वधायै नमः - प्रमुञ्च - तिष्ठतीव - षट्चत्वारिꣳशत्)

first and last padam of Second praSnam of kANDam 3 :-

(यो वै पवमानानां - विक्रमस्व)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां तृतीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

3.3 तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः - वैकृतविधीनामभिधानं

TS 3.3.1.1

अग्ने॑ तेजस्विन् तेज॒स्वी त्वं दे॒वेषु॑ भूया॒स्तेज॑स्वन्तं॒ मामायु॑ष्मन्तं॒ वर्च॑स्वन्तं मनु॒ष्ये॑षु कुरु दी॒क्षायै॑ च त्वा॒ तप॑सश्च॒ तेज॑से जुहोमि तेजो॒विद॑सि॒ तेजो॑ मा॒ मा हा॑सी॒न्माऽहं तेजो॑ हासिषं॒ मा मां तेजो॑ हासी॒दिन्द्रौ॑जस्विन्नोज॒स्वी त्वं दे॒वेषु॑ भूया॒ ओज॑स्वन्तं॒ मामायु॑ष्मन्तं॒ वर्च॑स्वन्तं मनु॒ष्ये॑षु कुरु॒ ब्रह्म॑णश्च त्वा क्ष॒त्रस्य॒ चौ - [ ] **1**

TS 3.3.1.2

- ज॑से जुहोम्योजो॒विद॒स्योजो॑ मा॒ मा हा॑सी॒न्माऽहमोजो॑ हासिषं॒ मा मामोजो॑ हासी॒थ् सूर्य॑ भ्राजस्विन् भ्राज॒स्वी त्वं दे॒वेषु॑ भूया॒ भ्राज॑स्वन्तं॒ मामायु॑ष्मन्तं॒ वर्च॑स्वन्तं मनु॒ष्ये॑षु कुरु वा॒योश्च॑ त्वा॒ऽपाञ्च॒ भ्राज॑से जुहोमिसुव॒र्विद॑सि॒ सुव॑र्मा॒ मा हा॑सी॒न्माऽहꣳ सुव॑र्र्.हासिषं॒ मा माꣳ सुव॑र्र्.हासी॒न् मयि॑ ( ) मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मय्य॒ग्निस्तेजो॑ दधातु॒ मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मयीन्द्र॑ इन्द्रि॒यं द॑धातु॒ मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मयि॒ सूर्यो॒ भ्राजो॑ दधातु ॥ **2**

(क्ष॒त्रस्य॑ च॒ - मयि॒ - त्रयो॑विꣳशतिश्च) **(A1)**

TS 3.3.2.1

वा॒युर्र्.हि॑कृ॒र्ताऽग्निः प्र॑स्तो॒ता प्र॒जाप॑तिः साम॒ बृह॒स्पति॑रुद्गा॒ता विश्वे॑ दे॒वा उ॑पगा॒तारो॑ म॒रुतः॑ प्रतिह॒र्तार॒ इन्द्रो॑ नि॒धन॒न्ते दे॒वाः प्रा॑ण॒भृतः॑ प्रा॒णं मयि॑ दधत्वे॒तद्वै सर्व॑मद्ध॒र्यु-रु॑पाकु॒र्वन्नु॑द्गा॒तृभ्य॑ उ॒पाक॑रोति॒ ते दे॒वाः प्रा॑ण॒भृतः॑ प्रा॒णं मयि॑ दध॒त्वित्या॑है॒तदे॒व सर्व॑मा॒त्मन् ध॑त्त॒ इडा॑ देव॒हू र्मनु॑-र्यज्ञ॒नी-र्बृह॒स्पति॑रुक्थाम॒दानि॑ शꣳसिष॒द् विश्वे॑ दे॒वाः - [ ] **3**

TS 3.3.2.2

सूँक्तवाचः पृथिवि मातर्मा माहिꣳसी र्मधु मनिष्ये मधु जनिष्ये मधुवक्ष्यामि मधुवदिष्यामि मधुमतीं देवेभ्यो वाचमुद्यासꣳ शुश्रूषेण्यां मनुष्येभ्यस्तं मा देवा अवन्तु शोभायै पितरोऽनु मदन्तु ॥ **4**

(शꣳसिषद् विश्वे देवा - अष्टाविꣳशतिश्च) **(A2)**

TS 3.3.3.1

वसवस्त्वा प्रवहन्तु गायत्रेण छन्दसाऽग्नेः प्रियं पाथ उपेहि रुद्रास्त्वा प्रवृहन्तु त्रैष्टुभेन छन्दसेन्द्रस्य प्रियं पाथ उपेह्यादित्यास्त्वा प्रवृहन्तु जागतेन छन्दसा विश्वेषां देवानां प्रियं पाथ उपेहि मान्दासु ते शुक्र शुक्रमा धूनोमि भन्दनासु कोतनासु नूतनासु रेशीषु मेषीषु वाशीषु विश्वभृथ्सु माद्धीषु ककुहासु शक्करीषु - [ ] **5**

TS 3.3.3.2

शुक्रासु ते शुक्र शुक्रमा धूनोमि शुक्रं ते शुक्रेण गृह्णाम्यह्नो रूपेण सूर्यस्य रश्मिभिः ॥ आऽस्मिन्नुग्रा अचुच्यवुर्दिवो धारा असश्चत ॥ ककुहꣳ रूपं वृषभस्य रोचते बृहथ् सोमः सोमस्य पुरोगाः शुक्रः शुक्रस्य पुरोगाः ॥ यत् ते सोमादाभ्यं नाम जागृवि तस्मै ते सोम सोमाय स्वाहोशिक् त्वं देव सोम गायत्रेण छन्दसाऽग्नेः - [ ] **6**

TS 3.3.3.3

प्रियं पाथो अपीहि वशी त्वं देव सोम त्रैष्टुभेन छन्दसेन्द्रस्य प्रियं पाथो अपीह्यस्मथ्सखा त्वं देव सोम जागतेन छन्दसा विश्वेषां देवानां प्रियं पाथो अपीह्या नः प्राण एतु परावत आऽन्तरिक्षाद्दिवस्परि । आयुः पृथिव्या अद्ध्यमृतमसि प्राणाय त्वा ॥ इन्द्राग्नी मे वर्चः कृणुतां वर्चः सोमो बृहस्पतिः ( ) । वर्चो मे विश्वेदेवा वर्चो मे धत्तमश्विना ॥ दधन्वे वा यदीमनु वोचद्ब्रह्माणि वेरु तत् । परि विश्वानि काव्या नेमिश्चक्रमिवा भवत् ॥ **7**

(शाक्करीष्व - ग्ने - बृहस्पतिः - पञ्चविꣳशतिश्च) **(A3)**

TS 3.3.4.1

एतद्वा अपां नामधेयं गुह्यं यदाधावा मान्दासु ते शुक्र शुक्रमा धूनोमीत्याहापामेव नामधेयेन गुह्येन दिवो वृष्टिमव रुन्धे शुक्रं ते शुक्रेण गृह्णामीत्याहैतद्वा अह्नो रूपं यद्रात्रिः सूर्यस्य रश्मयो वृष्ट्या ईशतेऽह्न एव रूपेण सूर्यस्य रश्मिभिर्दिवो वृष्टिं च्यावयत्याऽस्मिन्नुग्रा - [ ] **8**

TS 3.3.4.2

अचुच्यवुरित्याह यथायजुरेवैतत् ककुहꣳ रूपं वृषभस्य रोचते बृहदित्याहैतद्वा अस्य ककुहꣳ रूपं यद्-वृष्टी रूपेणैव वृष्टिमव रुन्धे यत्ते सोमादाभ्यं नाम जागृवीत्याहैष ह वै हविषा हविर्यजति योऽदाभ्यं गृहीत्वा सोमाय जुहोतिपरा वा एतस्याऽऽ*युः प्राण एति - [ ] **9**

TS 3.3.4.3

योऽꣳशुं गृह्णात्या नः प्राण एतु परावत इत्याहाऽऽ*युरेव प्राणमात्मन् धत्ते ऽमृतमसि प्राणाय त्वेति हिरण्यमभि व्यनित्यमृतं वै हिरण्यमायुः प्राणोऽमृतेनैवाऽऽ*युरात्मन् धत्ते शतमानं भवति शतायुः पुरुषः शतेन्द्रिय आयुष्येवेन्द्रिये प्रतितिष्ठत्यप उप स्पृशति भेषजं वा आपो ( ) भेषजमेव कुरुते ॥ **10**

(उग्रा - एत्या - प - स्त्रीणि च) **(A4)**

TS 3.3.5.1

वायुरसि प्राणो नाम सवितुराधिपत्येऽपानं मे दाश्चक्षुरसि श्रोत्रं नाम धातुराधिपत्य आयुर्मे दा रूपमसि वर्णो नाम बृहस्पतेराधिपत्ये प्रजां मे दा ऋतमसि सत्यं नामेन्द्रस्याऽऽ*धिपत्ये क्षत्रं मे दा भूतमसि भव्यं नाम पितॄणामाधिपत्येऽपा-मोषधीनां गर्भं धा ऋतस्य त्वा व्योमन ऋतस्य - [ ] **11**

TS 3.3.5.2

त्वा॒ विभू॑मन ऋ॒तस्य॑ त्वा॒ विध॑र्मण ऋ॒तस्य॑ त्वा स॒त्यायु॒र्तस्य॑ त्वा॒ ज्योति॑षे प्र॒जाप॑ति र्वि॒राज॑मपश्य॒त् तया॑ भू॒तं च॒ भव्यं॑ चा सृजत॒ तामृषि॑भ्यस्ति॒रोऽ॑दधा॒त् तां ज॒मद॑ग्नि॒स्तप॑साऽ पश्य॒त् तया॒ वै स पृश्नी॒न् कामा॑नसृजत॒ तत् पृश्नी॑नां पृश्नि॒त्वं यत् पृश्न॑यो गृ॒ह्यन्ते॒ पृश्नी॑ने॒व तैः कामा॒न्. यज॑मा॒नोऽव॑ रुन्धे वा॒युर॑सि प्रा॒णो - [ ] **12**

TS 3.3.5.3

नामेत्या॑ह प्राणापा॒नावे॒वाव॑ रुन्धे॒ चक्षु॑रसि॒ श्रोत्रं॒ नामेत्या॒हाऽऽयु॑रे॒वाव॑ रुन्धे रू॒पम॑सि॒ वर्णो॒ नामेत्या॑ह प्र॒जामे॒वाव॑ रुन्धऋ॒तम॑सि स॒त्यं नामेत्या॑ह क्ष॒त्रमे॒वाव॑ रुन्धे भू॒तम॑सि॒ भव्यं॒ नामेत्या॑ह प॒शवो॒ वा अ॒पामोष॑धीनां॒ गर्भः॑ प॒शूने॒वा - [ ] **13**

TS 3.3.5.4

-व॑ रुन्ध ए॒तावद्वै पुरु॑षं प॒रित॒स्तदे॒वाव॑ रुन्ध ऋ॒तस्य॑ त्वा॒ व्यो॑मन॒ इत्या॑हे॒यं वा ऋ॒तस्य॒ व्यो॑मे॒मामे॒वाभि ज॑यत्यृ॒तस्य॑ त्वा॒ विभू॑मन॒ इत्या॑हा॒ऽन्तरि॑क्षं॒ वा ऋ॒तस्य॒ विभू॑मा॒न्तरि॑क्षमे॒वाभि ज॑यत्यृ॒तस्य॑ त्वा॒ विध॑र्मण॒ इत्या॑ह॒ द्यौर्वा ऋ॒तस्य॒ विध॑र्म॒ दिव॑मे॒वाभि ज॑यत्यृ॒तस्य॑- [ ] **14**

TS 3.3.5.5

त्वा स॒त्यायेत्या॑ह॒ दिशो॒ वा ऋ॒तस्य॑ स॒त्यं दिश॑ ए॒वाभि ज॑यत्यृ॒तस्य॑ त्वा॒ ज्योति॑ष॒ इत्या॑ह सुव॒र्गो वै लो॒क ऋ॒तस्य॒ ज्योतिः॑ सुव॒र्गमे॒व लो॒कम॒भि ज॑यत्ये॒ताव॑न्तो॒ वै दे॑वलो॒कास्ताने॒वाभि ज॑यति॒ दश॒ संप॑द्यन्ते॒ दशा॑क्षरा वि॒राडन्नं॑ वि॒राड् वि॒राज्ये॒वान्नाद्ये॒ प्रति॑तिष्ठति ॥ **15**

(व्यो॑मन ऋ॒तस्य॑ - प्रा॒णः - प॒शुने॒व - विध॑र्म॒ दिव॑मे॒वाभि ज॑यत्यृ॒तस्य॒ -षट्त्वारिꣳशच्च) **(A5)**

TS 3.3.6.1

देवा वै यद्-यज्ञेन नावारुन्धत तत् परैरवारुन्धत तत् पराणां परत्वं यत् परे गृह्यन्ते यदेव यज्ञेननावरुन्धे तस्यावरुद्ध्यै यं प्रथमं गृह्णातीममेव तेन लोकमभि जयतियं द्वितीयमन्तरिक्षं तेन यं तृतीयममुमेव तेन लोकमभि जयति यदेते गृह्यन्त एषां लोकानामभिजित्या - [ ] **16**

TS 3.3.6.2

उत्तरेष्वहः स्वमुतोऽर्वाञ्चो गृह्यन्ते ऽभिजित्यैवेमां लोकान् पुनरिमं लोकं प्रत्यवरोहन्ति यत् पूर्वेष्वहः स्वितः परांञ्चो गृह्यन्ते तस्मादितः परांञ्च इमे लोका यदुत्तरेष्वहः स्वमुतोऽर्वाञ्चो गृह्यन्ते तस्मादमुतो ऽर्वाञ्च इमे लोकास्तस्मादयातयाम्नो लोकान् मनुष्या उप जीवन्ति ब्रह्मवादिनो वदन्ति कस्माथ् सत्यादद्भ्य ओषधयः सं भवन्त्योषधयो - [ ] **17**

TS 3.3.6.3

मनुष्याणामन्नं प्रजापतिं प्रजा अनु प्रजायन्त इति परानन्विति ब्रूयाद्-यद्-गृह्णात्यद्भ्यस्त्वौषधीभ्यो गृह्णामीति तस्मादद्भ्य ओषधयः संभवन्ति यद्-गृह्णात्योषधीभ्यस्त्वा प्रजाभ्यो गृह्णामीति तस्मादोषधयो मनुष्याणामन्नं यद्-गृह्णाति प्रजाभ्यस्त्वा प्रजापतये गृह्णामीति तस्मात् प्रजापतिं प्रजा अनु प्रजायन्ते ॥ **18**

(अभिजित्यै - भवन्त्योषधयो - ऽष्टा चत्वारिꣳशच्च) **(A6)**

TS 3.3.7.1

प्रजापतिर्देवासुरान सृजत तदनु यज्ञोऽसृज्यत यज्ञं छन्दाꣳसि ते विष्वञ्चो व्यक्रामन्थ् सोऽसुराननु यज्ञोऽपाक्रामद्-यज्ञं छन्दाꣳसि ते देवा अमन्यन्तामी वा इदमभूवन. यद्-वयꣳ स्म इति ते प्रजापतिमुपाऽधावन्थ् सोऽब्रवीत्-प्रजापतिश्छन्दसां वीर्यमादाय तद्वः प्र दास्यामीति स छन्दसां वीर्य - [ ] **19**

TS 3.3.7.2

मा॒दाय॒ तदे॑भ्यः॒ प्राय॑च्छ॒त् तदनु॒ छन्दाꣳ॒स्यपा॑ऽक्राम॒न् छन्दाꣳ॑सि य॒ज्ञस्ततो॑ दे॒वा अभ॑व॒न् पराऽसु॑रा॒ य ए॒वं छन्द॑सां ॔वी॒र्यं॑ ॔वेदाऽऽ श्रा॑व॒याऽस्तु॒ श्रौष॒ड् यज॒ ये यजा॑महे वषट्का॒रो भव॑त्या॒त्मना॒ परा॑ऽस्य॒ भ्रातृ॑व्यो भवति ब्रह्मवा॒दिनो॑ वदन्ति॒ कस्मै॒ कम॑द्ध्व॒र्युरा श्रा॑वय॒तीति॒ छन्द॑सां ॔वी॒र्या॑येति॑ ब्रूयादे॒ तद् वै - [ ] **20**

TS 3.3.7.3

छन्द॑सां ॔वी॒र्य॑मा श्रा॑व॒याऽस्तु॒ श्रौष॒ड् यज॒ ये यजा॑महे वषट्का॒रो य ए॒वं ॔वेद॒ सवी॑र्यै॒रेव छन्दो॑भिरर्चति॒ यत् किं चार्च॑ति॒ यदिन्द्रो॑ वृ॒त्रमह॑न्न-मे॒द्ध्यं तद्-यद्-यती॑न॒पाव॑पद-मे॒द्ध्यं तदथ॒ कस्मा॑दै॒न्द्रो य॒ज्ञ आ सꣳस्था॑तो॒रित्या॑हु॒रिन्द्र॑स्य॒ वा एषा य॒ज्ञिया॑ त॒नूर्यद्-य॒ज्ञस्ताम॒ेव त ( ) द्य॑जन्ति॒ य ए॒वं ॔वेदो॑पै॑नं ॔य॒ज्ञो न॑मति ॥ **21**

(छन्द॑सां ॔वी॒र्यं॑ - ॔वा - ए॒व त - द॒ष्टौ च॑) **(A7)**

TS 3.3.8.1

आ॒युर्दा अ॑ग्ने ह॒विषो॑ जुषा॒णो घृ॒तप्र॑तीको घृ॒तयो॑निरेधि । घृ॒तं पी॒त्वा मधु॒चारु॒ गव्यं॑ पि॒तेव॑पु॒त्रम॒भि र॑क्षतादि॒मं ॥आ वृ॑श्च्यते॒ वा ए॒तद्-यज॑मानो॒ऽग्निभ्यां॔ यदे॑नयोः शृ॒तं कृत्याथा॒ऽन्यत्रा॑-वभृ॒थम॒वैत्या॑यु॒र्दा अ॑ग्ने ह॒विषो॑ जुषा॒ण इत्य॑वभृ॒थम॑वै॒ष्यन् जु॑हुया॒दाहु॑त्यै॒वैनौ॑ शमयति॒ नाऽऽ*र्ति॒माच्छ॑ति॒ यज॑मानो॒ यत् कुसी॑द॒ - [ ] **22**

TS 3.3.8.2

मप्र॑तीत्तं॒ मयि॒ येन॑ य॒मस्य॑ ब॒लिना॒ चरा॑मि । इ॒हैव सन् नि॒रव॑दये॒ तदे॒तत् तद॑ग्ने अनृ॒णो भ॑वामि । विश्व॑लोप विश्वदा॒वस्य॑ त्वा॒ ऽऽसञ्जु॑होम्य॒ग्धादेको॑ ऽहु॒तादेकः॑ समस॒नादेकः॑ । तेनः॑ कृण्वन्तु भेष॒जꣳ

सदः सहो वरेण्यं ॥ अयं नो नभसा पुरः सꣳस्फानो अभि रक्षतु । गृहाणामसमत्यै बहवो नो गृहा असन्न् ॥ स त्वन्नो - [ ] **23**

TS 3.3.8.3

नभसस्पत ऊर्जं नो धेहि भद्रया । पुनर्नो नष्टमा कृधि पुनर्नो रयिमा कृधि ॥ देव सꣳस्फान सहस्रपोषस्येशिषे स नो रास्वाऽज्यानिꣳ रायस्पोषꣳ सुवीर्यꣳ सँवथ्सरीणाꣳ स्वस्तिं ॥ अग्निर्वाव यम इयं यमी कुसीदं वा एतद्-यमस्य यजमान आ दत्ते यदोषधीभिर्वेदिꣳ स्तृणाति यदनुपौष्य प्रयायाद्ग्रीवबद्धमेन - [ ] **24**

TS 3.3.8.4

ममुष्मिन् लोके नेनीयेरन्. यत् कुसीदमप्रतीत्तं मयीत्युपौषतीहैव सन्. यमं कुसीदं निरवदायानृणः सुवर्गं लोकमेतियदि मिश्रमिव चरेदञ्जलिना सक्तून् प्रदाव्ये जुहुयादेष वा अग्निर्वैश्वानरो यत् प्रदाव्यः स एवैनꣳस्वदयत्यह्नां विधान्या-मेकाष्टकायामपूपं चतुः शरावं पत्त्वा प्रातरेतेन कक्षमुपौषेद्यदि - [ ] **25**

TS 3.3.8.5

दहति पुण्यसमं भवति यदि न दहति पापसममेतेन हस्म वा ऋषयः पुरा विज्ञानेन दीर्घसत्रमुप यन्ति यो वा उपद्रष्टारमुप-श्रोतारमनुख्यातारं विद्वान्. यजते समुष्मिन् लोक इष्टापूर्तेन गच्छतेऽग्निर्वा उपद्रष्टा वायुरुपश्रोता ऽऽदित्योऽनुख्याता तान्. य एवं विद्वान्. यजते समुष्मिन् लोक इष्टापूर्तेन गच्छते ऽयं नो नभसा पुर - [ ] **26**

TS 3.3.8.6

इत्याहाग्निर्वै नभसा पुरोऽग्निमेव तदाहैतन्मे गोपायेति स त्वं नो नभसस्पत इत्याह वायुर्वै नभसस्पतिर्वायुमेव तदाहैतन्मे गोपायेति देव सꣳस्फानेत्याहाऽसौ वा आदित्यो देवः सꣳस्फान आदित्यमेव तदाहैतन्मे

गोपा॒येति॑ ॥ **27**

(कुसी॑दं॒ - त्वं न॑ - एन - मोषे॒द्यदि॑ - पु॒र - आ॑दि॒त्यमे॒व तदा॑है॒तन्मे॑ गोपा॒येति॑) **(A8)**

TS 3.3.9.1

ए॒तं ॅयुवा॑नं॒ परि॑ वो ददामि॒ तेन॒ क्रीड॑न्तीश्चरत प्रि॒येण॑ ।मा नः॑ शाप्त ज॒नुषा॑ सुभागा रा॒यस्पोषे॑ण॒ समि॒षा म॑देम ॥ नमो॑ महि॒म्न उ॒त चक्षु॑षे ते॒ मरु॑तां पित॒स्तद॒हं गृ॑णामि । अनु॑ मन्यस्व सु॒यजा॑ यजाम॒ जुष्टं॑ दे॒वाना॑मि॒दम॑स्तु ह॒व्यं ॥ दे॒वाना॑मे॒ष उ॑पना॒ह आ॑सीद॒पां गर्भ॒ ओष॑धीषु॒ न्य॑क्तः । सोम॑स्य द्र॒फ्सम॑वृणीत पू॒षा - [ ] **28**

TS 3.3.9.2

बृ॒हन्नद्रि॑रभव॒त् तदे॑षां ॥ पि॒ता व॒थ्सानां॒ पति॑रघ्नि॒यानां॒मथो॑ पि॒ता म॑ह॒तां गर्ग॑राणां । व॒थ्सो ज॒रायु॑ प्रति॒धुक् पी॒यूष॑ आ॒मिक्षा॒ मस्तु॑ घृ॒तम॑स्य॒ रेतः॑ ॥ त्वां गावो॑ऽवृणत रा॒ज्याय॒ त्वाꣳ ह॑वन्त म॒रुतः॑ स्व॒र्काः । वर्ष्म॑न् क्ष॒त्रस्य॑ क॒कुभि॑ शिश्रिया॒णस्ततो॑ न उ॒ग्रो वि भ॑जा॒ वसू॑नि ॥ व्यृ॑द्धेन॒ वा ए॒ष प॒शुना॑ यजते॒ यस्यै॒तानि॒ न क्रि॒यन्त॑ ए॒ष ( ) ह॒ त्वै समृ॑द्धेन यजते॒ यस्यै॒तानि॑ क्रि॒यन्ते॑ ॥ **29**

(पू॒षा - क्रि॒यन्त॑ ए॒षो॑ - ऽष्टौ च॑) **(A9)**

TS 3.3.10.1

सूर्यो॑ दे॒वो दि॑वि॒षद्भ्यो॑ धा॒ता क्ष॒त्राय॑ वा॒युः प्र॒जाभ्यः॑ । बृह॒स्पति॑स्त्वा प्र॒जाप॑तये॒ ज्योति॑ष्मतीं जुहोतु ॥ यस्या॑स्ते॒ हरि॑तो॒ गर्भो॑ऽथो॒ योनि॑र्.हिर॒ण्ययी॑ । अङ्गा॒न्यह्रु॑ता॒ यस्यै॒ तां दे॒वैः सम॑जीगमं ॥आ व॑र्तन वर्तय॒ नि नि॑वर्तन वर्त॒येन्द्र॑ नर्दबुद ।भूम्या॒श्चत॑स्रः प्र॒दिश॒स्ताभि॒रा व॑र्तया॒ पुनः॑ ॥वि ते॑ भिनद्मि तक॒रीं ॅवियोनिं॒ ॅवि ग॑वी॒न्यौ॑ । वि - [ ] **30**

TS 3.3.10.2

मातरञ्च पुत्रं च वि गर्भं च जरायु च ॥ बहिस्ते अस्तु बालितिं ॥ उरुद्रफ्सो विश्वरूप इन्दुः पवमानो धीर आनञ्ज गर्भं ॥एकपदी द्विपदी त्रिपदी चतुष्पदी पञ्चपदी षट्पदी सप्तपद्यष्टापदी भुवनाऽनु प्रथताꣳ स्वाहा ॥ मही द्यौः पृथिवी च न इमं यज्ञं मिमिक्षतां । पिपृतान्नो भरीमभिः ॥ **31**

(गविन्यौ वि - चतुश्चत्वारिꣳशच्च) **(A10)**

TS 3.3.11.1

इदं वामास्ये हविः प्रियमिन्द्राबृहस्पती । उक्थं मदश्च शस्यते ॥ अयं वां परि षिच्यते सोमइन्द्राबृहस्पती । चारुर्मदाय पीतये ॥ अस्मे इन्द्राबृहस्पती रयिं धत्तꣳ शतग्विनं । अश्वावन्तꣳ सहस्रिणं ॥बृहस्पतिर्नः परिपातु पश्चादुतोत्तरस्मादधरादघायोः । इन्द्रः पुरस्तादुत मध्यतो नः सखा सखिभ्यो वरिवः कृणोतु ॥ वि ते विष्वग्वातजूतासो अग्ने भामासः - [ ] **32**

TS 3.3.11.2

शुचे शुचयश्चरन्ति । तुविम्रक्षासो दिव्या नवग्वा वना वनन्ति धृषता रुजन्तः ॥त्वामग्ने मानुषीरीडते विशो होत्राविदं विविचिꣳ रत्नधातमं । गुहा सन्तꣳ सुभग विश्वदर्शतं तु विष्मणसꣳ सुयजं घृतश्रियं ॥धाता ददातु नो रयिमीशानो जगतस्पतिः । स नः पूर्णेन वावनत् ॥ धाता प्रजाया उत राय ईशे धातेदं विश्वं भुवनं जजान । धाता पुत्रं यजमानाय दाता - [ ] **33**

TS 3.3.11.3

तस्मा उ हव्यं घृतवद्विधेम ॥ धाता ददातु नो रयिं प्राचीं जीवातुमक्षितां । वयं देवस्य धीमहि सुमतिꣳ सत्यराधसः ॥धाता ददातु दाशुषे वसूनि प्रजाकामाय मीढुषे दुरोणे । तस्मै देवा अमृताः सँव्ययन्तां विश्वे देवासो अदितिः सजोषाः ॥ अनु नोऽद्याऽनुमतिर्यज्ञं देवेषु मन्यतां । अग्निश्च हव्यवाहनो भवतां दाशुषे मयः ॥ अन्विदनुमते त्वं - [ ] **34**

TS 3.3.11.4

मन्यासै शञ्चनः कृधि । क्रत्वे दक्षाय नो हिनु प्रण आयूꣳषि तारिषः ॥ अनु मन्यता-मनुमन्यमाना प्रजावन्तꣳ रयिमक्षीयमाणं । तस्यै वयꣳ हेडसि माऽपि भूम सा नो देवी सुहवा शर्म यच्छतु ॥ यस्यामिदं प्रदिशि यद्विरोचतेऽनुमतिं प्रति भूषन्त्यायवः । यस्या उपस्थ उर्वन्तरिक्षꣳ सा नो देवी सुहवा शर्म यच्छतु ॥ **35**

TS 3.3.11.5

राकामहꣳ सुहवाꣳ सुष्टुती हुवे श्रृणोतु नः सुभगा बोधतु त्मना । सीव्यत्वपः सूच्याऽच्छिद्यमानया ददातु वीरꣳ शतदायमुक्थ्यं ॥ यास्ते राके सुमतयः सुपेशसो याभिर्ददासि दाशुषे वसूनि । ताभिर्नो अद्य सुमना उपागहि सहस्रपोषꣳ सुभगे ररांणा ॥ सिनीवालि >1, या सुपाणिः >2 ॥ कुहूमहꣳ सुभगां विद्मनापसमस्मिन्. यज्ञे सुहवां जोहवीमि ।सा नो ददातु श्रवणं ( ) पितृणां तस्यास्ते देवि हविषा विधेम ॥कुहू-र्देवानाममृतस्य पत्नी हव्या नो अस्य हविषश्चिकेतु । सं दाशुषे किरतु भूरि वामꣳ रायस्पोषं चिकितुषे दधातु ॥ **36**

(भामासो - दाता - त्व - मन्तरिक्षꣳ सा नो देवी सुहवा शर्म यच्छतु -श्रवणं - चतुर्विꣳशतिश्च) **(A11)**

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 anuvAkams :-

(अग्ने तेजस्विन् - वायु - वसवस्त् - वैतद्वा अपां - वायुरसि प्राणो नाम - देवा वै यद्यज्ञेनन - प्रजापति र्देवासुरा - नायुर्दा - एतं युवानꣳ - सूर्यो देव - इदं वा - मेकादश)

korvai with starting padams of1, 11, 21 series of pa jcAtis :-

(अग्ने तेजस्विन् - वायुरसि - छन्दसां वीर्यं - मातरश्च - षट्त्रिꣳशत्)

first and last padam of Third praSnam of kANDam 3 :-
(अग्ने॑ तेजस्विꣳ - श्चिकि॒तुषे॑ दधातु)

॥ हरिः॑ ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

3.3.1 AppEndix

3.3.11.5 - सिनी॑वालि॒ >1, या सु॑पा॒णिः >2
सिनी॑वालि॒ पृथु॑ष्टुके॒ या दे॒वाना॒मसि॒ स्वसा॑ ।
जु॒षस्व॑ ह॒व्य माहु॑तं प्र॒जां दे॑वि दिदिड्ढि नः ॥
या सु॑पा॒णिः स्व॑ङ्गु॒रिः सु॒षूमा॑ बहु॒सूव॑री ।
तस्यै॑ वि॒श्पत्नि॑यै ह॒विः सि॑नीवा॒ल्यै जु॑होतन ॥
(Appearing in TS- 3.1.11.4)

3.4 तृतीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः - इष्टिहोमाभिधानं

TS 3.4.1.1

वि वा एतस्य यज्ञ ऋद्ध्यते यस्य हविरतिरिच्यते सूर्यो देवो दिविषद्भ्य इत्याह बृहस्पतिना चैवास्य प्रजापतिना च यज्ञस्य व्यृद्धमपि वपति रक्षाꣳसि वा एतत् पशुꣳ सचन्ते यदेकदेवत्य आलब्धो भूयान् भवति यस्यास्ते हरितो गर्भ इत्याह देवत्रैवैनां गमयति रक्षसामपहत्या आ वर्तन वर्तयेत्याह - [ ] **1**

TS 3.4.1.2

ब्रह्मणैवैनमा वर्तयति वि ते भिनद्मि तकरीमित्याह यथायजुरेवैतदु- रुद्रफ्सो विश्वरूप इन्दुरित्याह प्रजा वै पशव इन्दुः प्रजयैवैनं पशुभिः समर्द्धयति दिवं वै यज्ञस्य व्यृद्धं गच्छति पृथिवीमतिरिक्तं तद्यन्न शमयेदार्तिमार्च्छेद्-यजमानो मही द्यौः पृथिवीच न इत्या - [ ] **2**

TS 3.4.1.3

ह द्यावापृथिवीभ्यामेव यज्ञस्य व्यृद्धं चातिरिक्तं च शमयति नाऽऽ*र्तिमार्च्छति यजमानो भस्मनाऽभि समूहति स्वगाकृत्या अथो अनयोर्वा एष गर्भोऽनयोरेवैनं दधाति यदवद्येदति तद्रेचयेद्यन्नावद्येत् पशोरालब्धस्य नाव द्येत् पुरस्तान्नाभ्यां अन्यदवद्ये-दुपरिष्टादन्यत् पुरस्ताद्वै नाभ्यै - [ ] **3**

TS 3.4.1.4

प्राण उपरिष्टादपानो यावानेव पशुस्तस्याव द्यति विष्णवे शिपिविष्टाय जुहोति यद्वै यज्ञस्यातिरिच्यते यः पशोर्भूमा या पुष्टिस्तद्-विष्णुः शिपिविष्टो ऽतिरिक्त एवातिरिक्तं दधात्यतिरिक्तस्य शान्त्या अष्टाप्रूड्विरण्यं दक्षिणाऽष्टापदी ह्येषा ऽऽत्मा नवमः पशोरात्या अन्तरकोश उष्णीषेणाऽऽ*विष्टितं भवत्येवमिव हि पशुरुल्बमिव ( ) चर्मेव माꣳसमिवास्थीव यावानेव पशुस्तमात्वाऽव रुन्धेयस्यैषा यज्ञे प्रायश्चित्तिः क्रियत इष्ट्वा वसीयान् भवति ॥ **4**

(व॒र्त॒यत्या॑ह-न॒ इति॒-वै नाभ्या॒-उल्ब॑मि॒वै-क॑विꣳशतिश्च) **(A1)**

TS 3.4.2.1

आ वा॑यो भूष शुचिपा॒ उप॑ नः स॒हस्रं॑ ते नि॒युतो॑ विश्ववार । उपो॑ ते॒ अन्धो॒ मद्य॑मयामि॒ यस्य॑ देव दधि॒षे पू॑र्व॒पेय॑ं ॥ आकू॑त्यै त्वा॒ काम॑ाय त्वा स॒मृधे॑ त्वा किक्कि॒टा ते॒ मनः॑ प्र॒जाप॑तये॒ स्वाहा॑ किक्कि॒टा ते॑ प्रा॒णं वा॒यवे॒ स्वाहा॑ किक्कि॒टा ते॒ चक्षुः॒ सूर्या॑य॒ स्वाहा॑ किक्कि॒टा ते॒ श्रोत्रं॒ द्यावा॑पृथि॒वीभ्याꣳ॒ स्वाहा॑ किक्कि॒टा ते॒ वाचꣳ॒ सर॑स्वत्यै॒ स्वाहा॒- [ ] **5**

TS 3.4.2.2

त्वं तु॒रीया॑ व॒शिनी॑ व॒शाऽसि॑ स॒कृद्यत् त्वा॒ मन॑सा॒ गर्भ॒ आऽश॑यत् । व॒शा त्वं व॒शिनी॑ गच्छ दे॒वान्थ्-स॒त्याः स॑न्तु॒ यज॑मानस्य॒ कामाः॑ ॥ अ॒जाऽसि॑ रयि॒ष्ठा पृ॑थि॒व्याꣳ सी॑दो॒र्द्धाऽन्तरि॑क्ष॒मुप॑ तिष्ठस्व दि॒वि ते॑ बृ॒हद्भाः॑ ॥ तन्तुं॑ त॒न्वन् रज॑सो भा॒नुमन्वि॑हि॒ ज्योति॑ष्मतः प॒थो र॑क्ष धि॒या कृ॒तान् ॥ अ॒नु॒ल्ब॒णं वय॑त॒ जोगु॑वा॒मपो॒ मनु॑ ( ) र्भव ज॒नया॒ दैव्यं॒ जनं॑ ॥ मन॑सो ह॒विर॑सि प्र॒जाप॑ते॒र्वर्णो॒ गात्रा॑णां ते गात्र॒भाजो॑ भूयास्म ॥ **6**

(सर॑स्वत्यै॒ स्वाहा॒ - मनु॒ - स्त्रयो॑दश च) **(A2)**

TS 3.4.3.1

इ॒मे वै स॒हाऽऽ*स्तां॒ ते वा॒युर्व्य॑वा॒त् ते गर्भ॑मदधातां॒ तꣳ सोमः॒ प्राज॑नय-द॒ग्निर॑ग्रसत॒ स ए॒तं प्र॒जाप॑तिराग्ने॒य-म॒ष्टाक॑पालमपश्य॒त् तं निर॑वप॒त् तेने॒वैना॑म॒ग्नेरधि॒ निर॑क्रीणा॒त् तस्मा॒दप्य॑न्यदेव॒त्या॑मा॒लभ॑मान आग्ने॒यम॒ष्टाक॑पालं पु॒रस्ता॒न्निर्व॑पेद॒ग्नेरे॒वैना॒मधि॑ नि॒ष्क्रीयाऽऽल॑भते॒ यद् - [ ] **7**

TS 3.4.3.2

वा॒युर्व्य॑वा॒त् तस्मा॑द्-वाय॒व्या॑ यदि॒मे गर्भ॒मद॑धाता॒ं तस्मा॑द्-द्यावापृथि॒व्या॑ यथ् सोमः॒ प्राज॑नयद॒ग्निरग्र॑सत॒

तस्मादग्नीषोमीया यदनयोर्वियत्योर्-वागवदत् तस्मात् सारस्वती यत् प्रजापतिरग्नेरधि निरक्रीणात् तस्मात् प्राजापत्या सा वा एषा सर्वदेवत्या यदजा वशा वायव्यामा लभेत भूतिकामो वायुर्वै क्षेपिष्ठा देवता वायुमेव स्वेन- [ ] **8**

TS 3.4.3.3

भागधेयेनोप धावति स एवैनं भूतिं गमयति द्यावापृथिव्यामा लभेत कृषमाणः प्रतिष्ठाकामो दिव एवास्मै पर्जन्यो वर्षति व्यस्यामोषधयो रोहन्ति समर्द्धुकमस्य सस्यं भवत्यग्नीषोमीयामा लभेत यः कामयेतान्नवानन्नादः स्यामित्यग्निनैवान्नमव रुन्धे सोमेनान्नाद्य-मन्नवानेवान्नादो भवति सारस्वतीमा लभेत य - [ ] **9**

TS 3.4.3.4

ईश्वरो वाचो वदितोः सन्. वाचं नवदेद्-वाग्वै सरस्वती सरस्वतीमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति सैवास्मिन्. वाचं दधाति प्राजापत्यामा लभेत यः कामयेतानभिजितमभि जयेयमिति प्रजापतिः सर्वा देवता देवताभिरेवा-नभिजितमभि जयति वायव्ययोपाकरोति वायोरेवैनामवरुद्ध्याऽऽ*लभत आकूत्यै त्वा कामाय त्वे - [ ] **10**

TS 3.4.3.5

त्याह यथायजुरेवैतत् किंक्किटाकारं जुहोति किक्किटाकारेण वै ग्राम्याः पशवो रमन्ते प्राऽऽ*रण्याः पतन्ति यत् किंक्किटाकारं जुहोति ग्राम्याणां पशूनां धृत्यै पर्यग्नौ क्रियमाणे जुहोति जीवन्तीमेवैनाꣳ सुवर्गँ लोकं गमयति त्वं तुरीया वशिनी वशाऽसीत्याह देवत्रैवैनां गमयति सत्याः सन्तु यजमानस्य कामा इत्याहैष वै कामो - [ ] **11**

TS 3.4.3.6

यजमानस्य यदनार्त उदृचं गच्छति तस्मादेवमाहाऽजाऽसि रयिष्ठेत्याहै ष्वेवैनाँ लोकेषु प्रतिष्ठापयति

दि॒वि ते॑ बृ॒हद्भा इत्या॑ह सुव॒र्ग ए॒वास्मै॑ लो॒के ज्योति॑र् दधाति॒ तन्तुं॑ त॒न्वन् रज॑सो भा॒नुमन्वि॒हीत्या॑हे॒मानेवास्मै॑ लो॒कान् ज्योति॑ष्मतः करोत्यनुल्ब॒णं ॑वयत॒ जोगु॑वा॒मप॒ इत्या॑- [ ] **12**

TS 3.4.3.7

-ह॒ यदे॒व य॒ज्ञ उ॒ल्बणं॑ क्रि॒यते॒ तस्यै॒वैषा शान्ति॒र्मनु॑र्भव ज॒नया॒ दैव्यं॒ जन॒मित्या॑ह मान॒व्यो॑ वै प्र॒जास्ता ए॒वाऽऽ*द्याः॑ कुरुते॒ मन॑सो ह॒विर॒सीत्या॑ह स्व॒गाकृ॑त्यै॒ गात्रा॑णां ते गात्र॒भाजो॑ भूया॒स्मेत्या॑हा॒ऽऽ*शिष॑मे॒वैतामा शा॑स्ते॒ तस्यै॒ वा ए॒तस्या॒ एक॑मे॒वा-दे॑वयजनं॒ ॑यदाल॑ब्धायाम॒भ्रो - [ ] **13**

TS 3.4.3.8

भव॑ति॒ यदाल॑ब्धायाम॒भ्रः स्याद॒फ्सु वा॑प्रवे॒शये॒थ् सर्वा॑ ॑वा॒ प्राश्ञी॑या॒द्यद॒फ्सु प्र॑वे॒शये॑द्यज्ञवेश॒सं कु॑र्या॒थ् सर्वा॑मे॒व प्राश्ञी॑यादिन्द्रि॒यमे॒वाऽऽ*त्मन् ध॑त् ते॒ सा वा ए॒षा त्र॑या॒णामे॒वाव॑ रुद्धा सँवथ्सर॒सदः॑ सहस्रया॒जिनो॑ गृहमे॒धिन॒स्त ए॒वैतया॑ यजेर॒न् तेषा॑मे॒वैषाऽऽप्ता ॥ **14**

(यथ् - स्वेन॑ - सारस्व॒तीमा ल॑भेत॒ यः - कामा॑य त्वा॒ - कामो - ऽप॒ इत्य॒ - भ्रो - द्विच॑त्वारिꣳशच्च) **(A3)**

TS 3.4.4.1

चि॒त्तं च॒ चित्ति॒श्चा ऽऽ*कू॑तं॒ चाऽऽ*कू॑तिश्च॒ विज्ञा॑तं च वि॒ज्ञानं॑ च॒ मन॑श्च॒ शक्व॑रीश्च॒ दर्.शं॑श्च पू॒र्णमा॑सश्च बृ॒हच्च॑ रथन्त॒रं च॑ प्र॒जाप॑ति॒र्जया॒निन्द्रा॑य॒ वृष्णे॒ प्राय॑च्छदु॒ग्रः पृ॑त॒नाज्ये॑षु॒ तस्मै॒ विशः॒ सम॑नमन्त॒ सर्वाः॒ स उ॒ग्रः सहि हव्यो॑ ब॒भूव॑देवासु॒राः सँय॑त्ता आस॒न्थ्स इन्द्रः॑ प्र॒जाप॑ति॒मुपा॑ ( ) धाव॒त् तस्मा॑ ए॒ताञ्जया॒न् प्राय॑च्छ॒त् तान॑जुहो॒त् ततो॒ वै दे॒वा असु॑रानजय॒न्. यदज॑य॒न् तज्जया॑नां जय॒त्वꣳ स्पर्द्ध॑मानेनै॒ते हो॑त॒व्या॑ जय॑त्ये॒व तां पृत॑नां ॥ **15**

(उप॒ - पञ्च॑विꣳशतिश्च) **(A4)**

TS 3.4.5.1

अग्निर्भूतानामधिपतिः समाऽवत्विन्द्रो ज्येष्ठानाँ यमः पृथिव्या वायुरन्तरिक्षस्य सूर्यो दिवश्चन्द्रमा नक्षत्राणां बृहस्पतिर्ब्रह्मणो मित्रः सत्यानां वरुणोऽपाꣳ समुद्रः स्रोत्यानामन्नꣳ साम्राज्यानामधिपति तन्माऽवतु सोम ओषधीनाꣳ सविता प्रसवानाꣳ रुद्रः पशूनां त्वष्टा रूपाणां विष्णुः पर्वतानां मरुतो गणानामधिपतयस्ते मावन्तु पितरः पितामहाः परेऽवरे ( ) ततस्ततामहा इह माऽवत । अस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्या-माशिष्यस्यां पुरोधायामस्मिन्-कर्मन्नस्यां देवहूत्यां ॥ **16**

(अवरे - सप्तदश च) **(A5)**

TS 3.4.6.1

देवा वै यद्यज्ञेऽकुर्वत तदसुरा अकुर्वत ते देवा एतानभ्यातानानपश्यन्- तानभ्यातन्वत यद्देवानां कर्माऽऽ*सीदाद्ध्यर्यत तद्यदसुराणां न तदार्द्ध्यत येन कर्मणेथ्सेत् तत्र होतव्या ऋद्ध्नोत्येव तेन कर्मणा यद्विश्वे देवाः समभरन् तस्मा-दभ्यातानाना वैश्वदेवायत्-प्रजापतिर्जयान् प्रायच्छत् तस्माज्जयाः प्राजापत्या - [ ] **17**

TS 3.4.6.2

यद्-राष्ट्रभृद्भी राष्ट्रमाऽददत तद्-राष्ट्रभृताꣳ राष्ट्रभृत्त्वं ते देवा अभ्यातानैरसुरानभ्यातन्वत जयैरजयन्-राष्ट्रभृद्भी राष्ट्रमाऽददत यद्देवा अभ्यातानैरसुरानभ्यातन्वत तदभ्यातानानामभ्यातानत्वं यज्जयैरजयन् तज्जयानां जयत्वं यद्-राष्ट्रभृद्भी राष्ट्रमाऽददत तद्-राष्ट्रभृताꣳ राष्ट्रभृत्त्वं ततो देवा अभवन् पराऽसुरा यो भ्रातृव्यवान्थ् स्याथ् स ( ) एतान् जुहुयादभ्यातानैरेव भ्रातृव्यानभ्यातनुते जयैर्जयति राष्ट्रभृद्भी राष्ट्रमा दत्ते भवत्यात्मना पराऽस्य भ्रातृव्यो भवति ॥ **18**

(प्राजापत्याः-सोऽ-ष्टा दश च) **(A6)**

TS 3.4.7.1

ऋ॒ताषाड् ऋ॒तधा॑मा॒ऽग्नि-र्ग॑न्ध॒र्वस्त-स्यौष॑धयोऽफ्स॒रस॒ ऊर्जो॒ नाम॒ स इ॒दं ब्रह्म॑ क्ष॒त्रं पा॑तु॒ ता इ॒दं ब्रह्म॑ क्ष॒त्रं पा॑न्तु॒ तस्मै॒ स्वाहा॒ ताभ्यः॒ स्वाहा॑ सꣳहि॒तो वि॒श्वसा॑मा॒ सूर्यो॑ गन्ध॒र्व-स्तस्य॒ मरी॑चयोऽफ्स॒रस॑ आ॒युवः॑ सुषु॒म्नः सूर्य॑ रश्मि-श्च॒न्द्रमा॑ गन्ध॒र्व-स्तस्य॒ नक्ष॑त्राण्य-फ्स॒रसो॑ बे॒कुर॑योभु॒ज्युः सु॑प॒र्णो य॒ज्ञो ग॑न्ध॒र्व-स्तस्य॒ दक्षि॑णा अप्स॒रस॑ स्त॒वाः प्र॒जाप॑ति-र्वि॒श्वक॑र्मा॒ मनो॑ - [ ] **19**

TS 3.4.7.2

गन्ध॒र्वस्तस्य॑र्ख् सा॒मान्य॑-फ्स॒रसो॒ वह्न॑यैषि॒रो वि॒श्वव्य॑चा॒ वातो॑ गन्ध॒र्व-स्तस्याऽऽ*पो॑ ऽफ्स॒रसो॑ मु॒दाभुव॑नस्य पते॒ यस्य॑त उ॒परि॑ गृ॒हा इ॒ह च॑ । स नो॑ रा॒स्वाज्या॑निꣳ रा॒यस्पोषꣳ॑ सु॒वीर्यꣳ॑ संव॑थ्स॒रीणाꣳ॑ स्व॒स्तिं ॥ प॒र॒मे॒ष्ठ्यधि॑पति-र्मृ॒त्युर् ग॑न्ध॒र्व-स्तस्य॒ विश्व॑मप्स॒रसो॒ भुवः॑ सुक्षि॒तिः- सुभू॑ति-र्भद्र॒कृथ् सुव॑र्वान् प॒र्जन्यो॑ गन्ध॒र्व-स्तस्य॑ वि॒द्युतो॑ ऽफ्स॒रसो॒ रुचो॑ दू॒रे हे॑तिर-मृड॒यो - [ ] **20**

TS 3.4.7.3

मृ॒त्युर्ग॑न्ध॒र्व-स्तस्य॑ प्र॒जा अ॑फ्स॒रसो॑ भी॒रुव॒श्चरुः॑ कृपण का॒शी कामो॑ गन्ध॒र्व-स्तस्या॒धयो॑ ऽफ्स॒रसः॑ शो॒चय॑न्ती॒र्नाम॒ स इ॒दं ब्रह्म॑ क्ष॒त्रं पा॑त॒ ता इ॒दं ब्रह्म॑ क्ष॒त्रं पा॑न्तु॒ तस्मै॒ स्वाहा॒ ताभ्यः॒ स्वाहा॒ स नो॑ भुवनस्य पते॒ यस्य॑त उ॒परि॑ गृ॒हा इ॒ह च॑ । उ॒रु ब्र॒ह्म॑णे॒ऽस्मै क्ष॒त्राय॒ महि॒ शर्म॑ यच्छ ॥ **21**

(मनो॑ - ऽमृड॒यः - षट्च॑त्वारिꣳशच्च) **(A7)**

TS 3.4.8.1

रा॒ष्ट्रका॑माय होत॒व्या॑ रा॒ष्ट्रं वै रा॑ष्ट्र॒भृतो॑ रा॒ष्ट्रेणै॒वास्मै॑ रा॒ष्ट्रमव॑ रुन्धे रा॒ष्ट्रमे॒व भ॑वत्या॒त्मने॑ होत॒व्या॑ रा॒ष्ट्रं वै रा॑ष्ट्र॒भृतो॑ रा॒ष्ट्रं प्र॒जा रा॒ष्ट्रं प॒शवो॑ रा॒ष्ट्रं यच्छ्रेष्ठो॒ भव॑ति रा॒ष्ट्रेणै॒व रा॒ष्ट्रमव॑ रुन्धे॒ वसि॑ष्ठः समा॒नानां॑ भवति॒

ग्रामकामाय होतव्या राष्ट्रं वै राष्ट्रभृतो राष्ट्रꣳ सजाता राष्ट्रेणैवास्मै राष्ट्रꣳ सजातानव रुन्धे ग्राम्ये - [ ] **22**

TS 3.4.8.2

-व भवत्यधिदेवने जुहोत्यधिदेवन एवास्मै सजातानव रुन्धे त एनमवरुद्धा उप तिष्ठन्ते रथमुख ओजस्कामस्य होतव्या ओजो वै राष्ट्रभृत ओजो रथ ओजसैवास्मा ओजोऽव रुन्ध ओजस्व्येव भवति यो राष्ट्रादपभूतः स्यात् तस्मै होतव्या यावन्तोऽस्य रथाः स्युस्तान् ब्रूयाद् युद्धमिति राष्ट्रमेवास्मै युनक्त्या - [ ] **23**

TS 3.4.8.3

हुतयो वा एतस्याक्लृप्ता यस्य राष्ट्रं न कल्पते स्वरथस्य दक्षिणं चक्रं प्रवृह्य नाडीमभि जुहुयादाहुतीरेवास्य कल्पयति ता अस्य कल्पमाना राष्ट्रमनु कल्पते संग्रामे सँयत्ते होतव्या राष्ट्रं वै राष्ट्रभृतो राष्ट्रे खलु वा एते व्यायच्छन्ते ये सङ्ग्रामꣳ सं यन्ति यस्य पूर्वस्य जुह्वति स एव भवति जयति तꣳ संग्रामं मान्धुक इद्ध्मो- [ ] **24**

TS 3.4.8.4

भवत्यङ्गारा एव प्रतिवेष्टमाना अमित्राणामस्य सेनां प्रतिवेष्टयन्ति य उन्माद्येत् तस्मै होतव्या गन्धर्वाप्सरसो वा एतमुन्मादयन्ति य उन्माद्यत्येते खलु वै गन्धर्वाप्सरसो यद्राष्ट्रभृतस्तस्मै स्वाहा ताभ्यः स्वाहेति जुहोति तेनैवैनाञ्छमयति नैयग्रोध औदुम्बर आश्वत्थः प्लाक्ष इतीद्ध्मो भवत्येते वै गन्धर्वाप्सरसां गृहाः स्व एवैनां - [ ] **25**

TS 3.4.8.5

नायतने शमयत्यभिचरता प्रतिलोमꣳ होतव्याः प्राणानेवास्य प्रतीचः प्रति यौति तं ततो येन केन च स्तृणुते स्वकृत इरिणे जुहोति प्रदरे वैतद्वा अस्यै निर्ऋतिगृहीतं निर्ऋतिगृहीत एवैनं निर्ऋत्या

ग्राहयति यद्वाचः क्रूरं तेन वषट् करोति वाच एवैनं क्रूरेण प्रवृश्चति ताजगार्तिमार्च्छति यस्य कामयेतान्नाद्य - [ ] **26**

TS 3.4.8.6

मा ददीयेति तस्य सभायामुत्तानो निपद्य भुवनस्य पत इति तृणानि सं गृह्णीयात् प्रजापतिर्वै भुवनस्य पतिः प्रजापतिनैवास्यान्नाद्यमा दत्त इदमहममुष्या ऽऽ*मुष्यायणस्यान्नाद्यꣳ हरामीत्याहान्नाद्यमेवास्य हरति षड्भिर्हरति षड्वा ऋतवः प्रजापतिनैवास्या-न्नाद्यमादायर्तवो ऽस्मा अनु प्रयच्छन्ति - [ ] **27**

TS 3.4.8.7

यो ज्येष्ठबन्धुरप भूतः स्यात् तꣳस्थलेऽवसाय्य ब्रह्मौदनं चतुः शरावं पक्त्वा तस्मै होतव्या वर्ष्म वै राष्ट्रभृतो वष्म स्थलं वर्ष्मणैवैनं वष्म समानानां गमयति चतुः शरावो भवति दिक्ष्वेव प्रतितिष्ठति क्षीरे भवति रुचमेवास्मिन् दधात्युद्धरति शृतत्वाय सर्पिष्वान् भवति मेद्ध्यत्वाय चत्वार आर्षेयाः प्राश्नन्ति दिशामेव ज्योतिषि जुहोति ॥ **28**

(ग्रामी - युनक्ती - ध्मः - स्व एवैना - नन्नाद्यं - यच्छन्त्ये - कान्न पञ्चाशच्च) **(A8)**

TS 3.4.9.1

देविका निवर्पेत् प्रजाकामश्छन्दाꣳसि वै देविकाश्छन्दाꣳसीव खलु वै प्रजाश्छन्दोभिरेवास्मै प्रजाः प्रजनयति प्रथमं धातारं करोति मिथुनी एव तेन करोत्यन्वेवास्मा अनुमतिर्मन्यते राते राका प्र सिनीवाली जनयति प्रजास्वेव प्रजातासु कुह्वां वाचं दधात्येता एव निवर्पेत् पशुकामश्छन्दाꣳसि वै देविकाश्छन्दाꣳसी - [ ] **29**

TS 3.4.9.2

व खलु वै पशवश्छन्दोभिरेवास्मै पशून् प्रजनयति प्रथमं धातारं करोति प्रैव तेन वापयत्यन्वेवास्मा

अनुमतिर्मन्यते राते राका प्र सिनीवाली जनयति पशूनेव प्रजातान् कुह्वां प्रतिष्ठापयत्येता एव निर्वपेद्-ग्रामकामश्छन्दाꣳसि वै देविकाश्छन्दाꣳसी व खलु वै ग्रामश्छन्दोभिरेवास्मै ग्राम - [ ] **30**

TS 3.4.9.3

मव रुन्धे मद्ध्यतो धातारं करोति मद्ध्यत एवैनं ग्रामस्य दधात्येता एव निर्वपेज्ज्योगामयावी छन्दाꣳसि वै देविकाश्छन्दाꣳसि खलु वा एतमभि मन्यन्ते यस्य ज्योगामयति छन्दोभिरेवैनं-मगदं करोति मद्ध्यतो धातारं करोति मद्ध्यतो वा एतस्याकृतं यस्य ज्योगामयति मद्ध्यत एवास्य तेन कल्पयत्येता एव नि - [ ] **31**

TS 3.4.9.4

र्वपेद्यं यज्ञो नोपनमेच्छन्दाꣳसि वै देविकाश्छन्दाꣳसि खलु वा एतं नोप नमन्ति यं यज्ञो नोपनमति प्रथमं धातारं करोति मुखत एवास्मै छन्दाꣳसि दधात्युपैनं यज्ञो नमत्येता एव निर्वपेदीजानश्छन्दाꣳसि वै देविका यातयामानीव खलु वा एतस्य छन्दाꣳसि य ईजान उत्तमं धातारं करो - [ ] **32**

TS 3.4.9.5

-त्युपरिष्टादेवास्मै छन्दाꣳस्ययातयामान्यव रुन्ध उपैनमुत्तरो यज्ञो नमत्येता एव निर्वपेद्यं मेधा नोपनमेच्छन्दाꣳसि वै देविकाश्छन्दाꣳसि खलु वा एतं नोप नमन्ति यं मेधा नोपनमति प्रथमं धातारं करोति मुखत एवास्मै छन्दाꣳसि दधात्युपैनं मेधा नमत्येता एव निर्वपे - [ ] **33**

TS 3.4.9.6

द्रुक्कामश्छन्दाꣳसि वै देविकाश्छन्दाꣳसीव खलु वै रुक् छन्दोभिरेवास्मिन् रुचं दधातिक्षीरे भवन्ति रुचमेवास्मिन् दधति मद्ध्यतो धातारं करोति मद्ध्यत एवैनꣳ रुचो दधातिगायत्री वा अनुमतिस्त्रिष्टुग्राका जगती सिनीवाल्यनुष्टुप् कुहूर्द्धाता वषट्कारः पूर्वपक्षो राकाऽपरपक्षः कुहूरमावास्या सिनीवाली पौर्णमास्यनुमतिश्चन्द्र

धा॒ताऽष्टौ - [ ] **34**

TS 3.4.9.7

वसं॑वो॒ऽष्टाक्ष॑रा गाय॒त्र्येका॑दश रु॒द्रा एका॑दशाक्षरा त्रि॒ष्टुब् द्वाद॑शाऽऽ*दि॒त्या द्वाद॑शाक्षरा॒ जग॑ती प्र॒जाप॑तिरनु॒ष्टुब् धा॒ता व॑षट्का॒र ए॒तद्वै देवि॑का॒ः सर्वा॑णि च॒ छन्दाꣳ॑सि॒ सर्वा॑श्च दे॒वता॑ वषट्का॒रस्ता यथ् स॒ह सर्वा॑ नि॒र्वपे॑दीश्व॒रा ए॑नं प्र॒दहो॒ द्वे प्र॑थ॒मे नि॒रुप्य॑ धा॒तुस्तृ॒तीयं॒ निर्व॑पे॒त् तथो॑ ए॒वोत्त॑रे॒ निर्व॑पे॒त् तथै॑नं॒ न प्रद॑ह॒न्त्य ( ) थो॒ यस्मै॒ काम॑ाय निरु॒प्यन्ते॒ तमे॒वाऽऽ*भि॒रुपा॑ऽऽ*प्नोति ॥ **35**

(प॒शुका॑म॒श्छन्दाꣳ॑सि॒ वै देवि॑का॒श्छन्दाꣳ॑सि॒-ग्राम॑-कल्पयत्ये॒ता ए॒व नि-रु॑त्त॒मन्धा॒तार॑ं करोति - मे॒धा न॑मत्ये॒ता ए॒व निर्व॑पे - द॒ष्टौ - द॑हन्ति॒ - नव॑ च) **(A9)**

TS 3.4.10.1

वास्तो॑ष्पते॒ प्रति॑ जानी ह्य॒स्मान्थ् स्वा॑वे॒शो अ॑नमी॒वो भ॑वानः । यत् त्वेम॑हे॒ प्रति॒तन्नो॑ जुषस्व॒ शन्न॑ एधि द्वि॒पदे॒ शञ्चतु॑ष्पदे ॥वास्तो॑ष्पते शग्मया॑ सꣳ सदा॑ते सक्षी॒महि॑ र॒ण्वया॑ गातु॒मत्या॑ । आव॒ः क्षेम॑ उ॒त योगे॒ वर॑न्नो यू॒यं पा॑त स्व॒स्तिभि॒ः सदा॑नः ॥ यथ् सा॒यं प्रा॑तरग्निहो॒त्रं जु॒होत्या॑हुतीष्ट॒का ए॒व ता उप॑ धत्ते॒ - [ ] **36**

TS 3.4.10.2

यज॑मानोऽहोरा॒त्राणि॒ वा ए॒तस्येष्ट॑का॒ य आहि॑ताग्नि॒र्यथ् सा॒यं प्रा॑तर्जु॒होत्य॑होरा॒त्राण्ये॒वा ऽऽ*स्वेष्ट॑काः कृ॒त्वोप॑ धत्ते॒ दश॑ समा॒नत्रं॑ जुहोति॒ दशा॑क्षरा वि॒राड् वि॒राज॑मे॒वाऽऽ*स्वेष्ट॑कां कृ॒त्वोप॑ ध॒त्तेऽथो॑ वि॒राज्ये॒व य॒ज्ञमा॑प्नोति॒ चित्य॑श्चित्योऽस्य भवति॒ तस्मा॒द्यत्र॒ दशो॑षि॒त्वा प्र॒याति॒ तद्-य॑ज्ञ॒वास्त्ववा॑स्त्वे॒व तद्यत् ततो॑ऽर्वा॒चीनꣳ॑ - [ ] **37**

TS 3.4.10.3

रुद्रः खलु वै वाँस्तोष्पतिर्यदहुत्वा वास्तोष्पतीयं प्रयायाद् रुद्र एनं भूत्वाऽग्निरनूत्थाय हन्याद्वास्तोष्पतीयं जुहोति भागधेयेनैवैनꣳ शमयति नाऽऽ*र्तिमार्च्छति यजमानो यद्युक्ते जुहुयाद्यथा प्रयाते वास्तावाहुतिं जुहोति तादृगेव तद्यदयुक्ते जुहुयाद्यथा क्षेम आहुतिं जुहोति तादृगेव तदहुतमस्य वास्तोष्पतीयꣳ स्या - [ ] **38**

TS 3.4.10.4

दक्षिणो युक्तो भवति सव्योऽयुक्तोऽथ वास्तोष्पतीयं जुहोत्युभयमेवाऽ करपरिवर्गमेवैनꣳ शमयति यदेकया जुहुयाद्दर्विहोमं कुर्यात् पुरोऽनुवाक्या मनूच्य याज्यया जुहोति सदेवत्वाय यद्धुत आदद्ध्याद् रुद्रं गृहानन्वारोहयेद्-यदवक्षाणान्यसं प्रक्षाप्य प्रयायाद्यथा यज्ञेशसं वाऽऽदहनं वा तादृगेव तदयन्ते योनिर्ऋत्विय इत्यरण्योः समारोहय - [ ] **39**

TS 3.4.10.5

-त्येष वा अग्नेर्योनिः स्व एवैनं योनौ समारोहयत्यथो खल्वाहुर्यदरण्योः समारूढो नश्येदुदस्याग्निः सीदेत् पुनराधेयः स्यादिति या ते अग्ने यज्ञिया तनूस्तयेह्या रोहेत्यात्मन्थ् समारोहयते यजमानो वा अग्नेर्योनिः स्वायामेवैनं योन्याꣳ समारोहयते ॥ **40**

(धत्ते-ऽर्वाचीनꣳ -स्याथ्-समारोहयति -पञ्चत्वारिꣳशच्च) **(A10)**

TS 3.4.11.1

त्वमग्ने बृहद्वयो दधासि देव दाशुषे । कविर्गृहपतिर्युवा ॥हव्यवाडग्निरजरः पिता नो विभुर्विभावा सुदृशीको अस्मे । सुगार्हपत्याः समिषो दिदीह्यस्मद्रियग्ँ मिमीहि श्रवाꣳसि ॥ त्वं च सोम नो वशो जीवातुं न मरामहे । प्रियस्तोत्रो वनस्पतिः ॥ ब्रह्मा देवानां पदवीः कवीनामृषिर्विप्राणां महिषो मृगाणां । श्येनो गृद्धाणाꣳ स्वधितिर्वनानाꣳ सोमः - [ ] **41**

TS 3.4.11.2

प॒वित्र॒मत्ये॑ति॒ रेभन्न्॑ ॥ आ वि॒श्वदे॑वꣳ॒ सत्प॑तिꣳ सू॒क्तैर॒द्या वृ॑णीमहे । स॒त्यस॑वꣳ सवि॒तार॑ꣳ ॥ आस॒त्येन॒ रज॑सा॒ वर्त॑मानो निवे॒शय॑न्न॒मृतं॒ मर्त्यं॑ च । हि॒र॒ण्यये॑न सवि॒ता रथे॒नाऽऽ* दे॒वोया॑ति॒ भुव॑ना वि॒पश्यन्न्॑ ॥ यथा॑ नो॒ अदि॑तिः कर॒त् पश्वे॒ नृभ्यो॒ यथा॒ गवे॑ । यथा॑ तो॒काय॑ रु॒द्रिय॑ ॥ मा न॑स्तो॒के तन॑ये॒ मा न॒ आयु॑षि॒ मा नो॒ गोषु॒ मा- [ ] **42**

TS 3.4.11.3

नो॒ अश्वे॑षु रीरिषः । वी॒रान् मानो॑ रुद्र भामि॒तो व॑धीर्.ह॒विष्म॑न्तो॒ नम॑सा विधेम ते ॥ उ॒द॒प्रुतो॒ न वयो॒ रक्ष॑माणा॒ वाव॑दतो अ॒भ्रिय॑स्येव॒ घोषाः॑ । गि॒रि॒भ्रजो॒ नोर्मयो॒ मद॑न्तो॒ बृह॒स्पति॑म॒भ्य॑र्का अ॑नावन्न् ॥ हꣳ॒सैरि॑व॒ सखि॑भि॒र्वाव॑दद्भिरश्म॒न्- मया॑नि॒ नह॑ना॒ व्यस्यन्न्॑ । बृह॒स्पति॑रभि॒कनि॑क्रद॒द्वा उ॒त प्रास्तौ॒दुच्च॑ वि॒द्वाꣳ अ॑गायत् ॥एन्द्र॑ सान॒सिꣳ र॒यिꣳ - [ ] **43**

TS 3.4.11.4

स॒जित्वा॑नꣳ सदा॒सह॑ं । वर्.षि॑ष्ठमू॒तये॑ भर ॥प्र स॑साहिषे पुरुहूत॒ शत्रू॒न् ज्येष्ठ॑स्ते॒ शुष्म॑ इ॒ह रा॒तिर॑स्तु । इन्द्राऽऽ* भ॑र॒ दक्षि॑णेना॒ वसू॑नि॒ पति॒ः सिन्धू॑नामसि रे॒वती॑नां ॥ त्वꣳ सु॒तस्य॑ पी॒तये॑ स॒द्यो वृ॒द्धो अ॑जायथाः । इन्द्र॒ ज्यैष्ठ्या॑य सुक्रतो ॥ भुव॒स्त्वमि॑न्द्र॒ ब्रह्म॑णा म॒हान् भुवो॒ विश्वे॑षु॒ सव॑नेषु य॒ज्ञियः॑ । भुवो॒ नृꣳश्च्यौ॒त्नो विश्व॑स्मि॒न् भरे॒ ज्येष्ठ॑श्च॒ मन्त्रो॑ - [ ] **44**

TS 3.4.11.5

विश्वचर्.षणे ॥ मि॒त्रस्य॑ चर्.षणी॒धृत॒ः श्रवो॑ दे॒वस्य॑ सान॒सिं । स॒त्यं चि॒त्र श्र॑वस्तमं ॥मि॒त्रो जनान्॑ यातयति प्रजा॒नन् मि॒त्रो दा॑धार पृथि॒वीमु॒त द्यां । मि॒त्रः कृ॒ष्टीरनि॑मिषा॒ऽभि च॑ष्टे स॒त्याय॑ ह॒व्यं घृ॒तव॑द्-विधेम ॥ प्रसमि॑त्र॒ मर्तो॑ अस्तु॒ प्रय॑स्वा॒न्. यस्त॑ आदित्य॒ शिक्ष॑ति व्र॒तेन॑ । न ह॑न्यते॒ न जी॑यते॒ त्वोतो॒ नैन॒मꣳहो॑ अश्नो॒त्यन्ति॑तो॒ न दू॒रात् ॥ य- [ ] **45**

TS 3.4.11.6

च्चिद्धि ते विशो यथा प्रदेव वरुण व्रतं । मिनीमसि द्यविद्यवि ॥यत् किञ्चेदं वरुण दैव्ये जनेऽभिद्रोहं मनुष्याश्चरामसि । अचित्तीयत् तव धर्मा युयोपिममा नस्तस्मा देनसो देव रीरिषः ॥ कितवासो यद्रिरिपुर्न दीवि यद्वा घा सत्य मुतयन्न विद्म । सर्वा ता विष्य शिथिरे ( ) व देवाथा ते स्याम वरुण प्रियासः ॥ **46**

(सोमो-गोषु मा- रयिं - मन्त्रो -य-च्छिथिरा-सप्त च) **(A11)**

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 anuvAkams :-

(वि वा एतस्या - ऽऽवायो - इमे वै - चित्तञ्चा - ऽग्निर्भूतानां - देवा वा अभ्याताना - नृताषाड् - राष्ट्रकामाय - देविका - वास्तोष्पते - त्वमग्ने बृह - देकादश)

korvai with starting padams of1, 11, 21 series of pa jcAtis :-

(वि वा एतस्ये - त्याह - मृत्युर्गन्धर्वो - ऽव रुन्धे मद्ध्यत - स्त्वमग्ने बृहथ् - षट्त्वारिꣳशत्)

first and last padam of Fourth praSnam of kANDam 3 :-

(वि वा एतस्य - प्रियासः)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां तृतीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः ॥

3.5 तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - इष्टिशेषाभिधानं

TS 3.5.1.1

पूर्णा पश्चादुत पूर्णा पुरस्तादुन्-मद्ध्यतः पौर्णमासी जिगाय । तस्यान् देवा अधि संवसन्त उत्तमे नाक इह मादयन्तां ॥ यत्ते देवा अदधु र्भागधेयममावास्ये संवसन्तो महित्वा । सानो यज्ञं पिपृहि विश्ववारे रयिं नो धेहि सुभगे सुवीरं ॥निवेशनी सङ्गमनी वसूनां विश्वा रूपाणि वसून्यावेशयन्ती । सहस्रपोषꣳ सुभगा ररांणा सा न आगन्. वर्चसा - [ ] **1**

TS 3.5.1.2

संविदाना ॥ अग्नीषोमौ प्रथमौ वीर्येण वसून् रुद्रानादित्यानिह जिन्वतं ।माद्ध्यꣳ हि पौर्णमासं जुषेथां ब्रह्मणा वृद्धौ सुकृतेन सातावथाऽस्मभ्यꣳ सहवीराꣳ रयिं नि यच्छतं ॥ आदित्याश्चाऽङ्गिरसश्चाग्नीनाऽदधत ते दर्.शपूर्णमासौ प्रैफ्सन् तेषामङ्गिरसां निरुप्तꣳ हविरासीदथाऽऽ*दित्या एतौ होमावपश्यन् तावजुहवुस्ततो वै ते दर्.शपूर्णमासौ - [ ] **2**

TS 3.5.1.3

पूर्व आ ऽलभन्त दर्.शपूर्णमासा-वालभमान एतौ होमौ पुरस्ताज्जुहुयाथ् साक्षादेव दर्.शपूर्णमासावा लभते ब्रह्मवादिनो वदन्ति स त्वै दर्.शपूर्णमासावा लभेत य एनयोरनु-लोमञ्च प्रतिलोमञ्च विद्यादित्यमावास्याया ऊर्द्ध्वं तदनुलोमं पौर्णमास्यै प्रतीचीनं तत् प्रतिलोमं यत् पौर्णमासीं पूर्वामालभेत प्रतिलोममेनावा लभेता-मुमपक्षीयमाण-मन्वप - [ ] **3**

TS 3.5.1.4

क्षीयेत सारस्वतौ होमौ पुरस्ताज्जुहुयादमावास्यां वै सरस्वत्यनुलोम-मेवैनावा लभते ऽमुमाप्यायमानमन्वा प्यायत आग्नावैष्णव-मेकादशकपालं पुरस्तान्निर्वपेथ् सरस्वत्यै चरुꣳ सरस्वते द्वादशकपालं यदाग्नेयो भवत्यग्निर्वै यज्ञमुखं यज्ञमुखमेवर्द्धिं पुरस्ताद्-धत्ते यद्-वैष्णवो भवति यज्ञो वै विष्णुर्यज्ञमेवाऽऽ*रभ्य

प्रतनुते सरस्वत्यै ( ) चरुर्भवति सरस्वते द्वादशकपालोऽमावास्यां वै सरस्वती पूर्णमासः सरस्वान् तावेव साक्षादा रभत ऋद्धोत्याभ्यां द्वादशकपालः सरस्वते भवति मिथुनत्वाय प्रजात्यै मिथुनौ गावौ दक्षिणा समृद्ध्यै ॥ **4**

(वर्चसा - वै ते दर्.शपूर्णमासा - वप - तनुते सरस्वत्यै - पञ्चविꣳशतिश्च) **(A1)**

TS 3.5.2.1

ऋषयो वा इन्द्रं प्रत्यक्षं नापश्यन् तं वसिष्ठः प्रत्यक्षमपश्यथ् सोऽब्रवीद्-ब्राह्मणं ते वक्ष्यामि यथा त्वत्पुरोहिताः प्रजाः प्रजनिष्यन्तेऽथ मेतरेभ्य ऋषिभ्यो मा प्रवोच इति तस्मा एतान्थ्स्तोम-भागानब्रवीत् ततो वसिष्ठपुरोहिताः प्रजाः प्राजायन्त तस्माद्-वासिष्ठो ब्रह्मा कार्यः प्रैव जायते रश्मिरसि क्षयाय त्वा क्षयं जिन्वे - [ ] **5**

TS 3.5.2.2

-त्याह देवा वै क्षयो देवेभ्य एव यज्ञं प्राऽऽ*ह प्रेतिरसि धर्माय त्वा धर्मं जिन्वेत्याह मनुष्या वै धर्मो मनुष्येभ्य एव यज्ञं प्राऽऽ*हान्वितिरसि दिवे त्वा दिवं जिन्वेत्याहैभ्य एव लोकेभ्यो यज्ञं प्राऽऽ*हविष्टम्भोऽसि वृष्ट्यै त्वा वृष्टिं जिन्वेत्याह वृष्टिमेवाव - [ ] **6**

TS 3.5.2.3

रुन्धे प्रवाऽस्यनुवाऽसीत्याह मिथुनत्वायोशिगसि वसुभ्यस्त्वा वसूञ्जिन्वेत्याहाष्टौ वसव एकादश रुद्रा द्वादशाऽऽ*दित्या एतावन्तो वै देवास्तेभ्य एव यज्ञं प्राऽऽ*हौजोऽसि पितृभ्यस्त्वा पितॄन् जिन्वेत्याह देवानेव पितॄननु सन्तनोति तन्तुरसि प्रजाभ्यस्त्वा प्रजा जिन्वे - [ ] **7**

TS 3.5.2.4

-त्याह पितॄनेव प्रजा अनु सन्तनोति पृतनाषाडसि पशुभ्यस्त्वा पशूञ्जिन्वेत्याह प्रजा एव पशूननु

सन्तनोतिरेवदस्यो-षधीभ्य स्त्वौषधी-र्जिन्वेत्याहौषधीष्वेव पशून् प्रतिष्ठापयत्यभिजिदसि युक्तग्रावेन्द्राय त्वेन्द्रं जिन्वेत्याहाभिजित्या अधिपतिरसि प्राणाय त्वा प्राणं - [ ] **8**

TS 3.5.2.5

जिन्वेत्याह प्रजास्वेव प्राणान् दधाति त्रिवृदसि प्रवृदसीत्याह मिथुनत्वाय सꣳरोहोऽसि नीरोहोऽसीत्याह प्रजात्यै वसुकोऽसि वेषश्रिरसि वस्यष्टिरसीत्याह प्रतिष्ठित्यै ॥ **9**

(जिन्वेत्य - व - प्रजा जिन्व - प्राणन् - त्रिꣳशच्च) **(A2)**

TS 3.5.3.1

अग्निना देवेन पृतना जयामि गायत्रेण छन्दसा त्रिवृता स्तोमेन रथन्तरेण साम्ना वषट्कारेण वज्रेण पूर्वजान् भ्रातृव्यानधरान् पादयाम्यवैनान् बाधे प्रत्येनान्नुदेऽस्मिन् क्षयेऽस्मिन् भूमिलोके योऽस्मान् द्वेष्टि यञ्च वयं द्विष्मो विष्णोः क्रमेणाऽत्येनान् क्रामामीन्द्रेण देवेन पृतना जयामि त्रैष्टुभेन छन्दसा पञ्चदशेन स्तोमेन बृहता साम्ना वषट्कारेण वज्रेण - [ ] **10**

TS 3.5.3.2

सहजान्. विश्वेभिर्देवेभिः पृतना जयामि जागतेन छन्दसा सप्तदशेन स्तोमेन वामदेव्येन साम्ना वषट्कारेण वज्रेणा परजानिन्द्रेण सयुजो वयꣳ सासह्याम पृतन्यतः । घ्नन्तो वृत्राण्यप्रति । यत्ते अग्ने तेजस्तेनाहं तेजस्वी भूयासं यत्ते अग्ने वर्चस्तेनाहं वर्चस्वी भूयासं यत्ते अग्ने हरस्तेनाहꣳ हरस्वी भूयासं ॥ **11**

(बृहता साम्ना वषट्कारेण वज्रेण - षट्चत्वारिꣳशच्च) **(A3)**

TS 3.5.4.1

ये दे॒वा य॑ज्ञ॒हनो॑ यज्ञ॒मुषः॑ पृथि॒व्यामद्ध्यास॑ते ।अ॒ग्निर्मा॒ तेभ्यो॑ रक्षतु॒ गच्छे॑म सु॒कृतो॑ व॒यं ॥ आऽग॑न्म मित्रावरुणा वरेण्या॒ रात्री॑णां भा॒गो यु॒वयो॒र्यो अस्ति॑ । नाक॑ं गृह्णा॒नाः सु॑कृ॒तस्य॑ लो॒के तृ॒तीये॑ पृ॒ष्ठे अधि॑ रोच॒ने दि॒वः ॥ये दे॒वा य॑ज्ञ॒हनो॑ यज्ञ॒मुषो॒ऽन्तरि॒क्षेऽद्ध्यास॑ते । वा॒युर्मा॒ तेभ्यो॑ रक्षतु॒ गच्छे॑म सु॒कृतो॑ व॒यं ॥ यास्ते॒ रात्रीः॑ सवित - [ ] **12**

TS 3.5.4.2

-र्दे॑व॒यानी॑रन्त॒रा द्यावा॑पृथि॒वी वि॒यन्ति॑ । गृ॒हैश्च॒ सर्वैः॑ प्र॒जया॒ न्वग्रे॒ सुवो॒ रुहा॑णास्तरता॒ रजाꣳ॑सि ॥ ये दे॒वा य॑ज्ञ॒हनो॑ यज्ञ॒मुषो॑ दि॒व्यद्ध्यास॑ते । सूर्यो॑ मा॒ तेभ्यो॑ रक्षतु॒ गच्छे॑म सु॒कृतो॑ व॒यं ॥ येनेन्द्रा॑य स॒मभ॑र॒ः पयाꣳ॑स्युत्त॒मेन॑ ह॒विषा॑ जातवेदः । तेना॑ऽग्ने॒ त्वमु॒त व॑र्द्धये॒मꣳ स॑जा॒तानाꣳ॒ श्रैष्ठ्य॒ आ धे॑ह्येनं ॥ य॒ज्ञ॒हनो॒ वै दे॒वा य॑ज्ञ॒मुषः॑ - [ ] **13**

TS 3.5.4.3

सन्ति॒ त ए॒षु लो॒केष्वा॑सत आ॒दद॑ाना विमथ्ना॒ना यो दद॑ाति॒ यो यज॑ते॒ तस्य॑ । ये दे॒वा य॑ज्ञ॒हनः॑ पृथि॒व्यामद्ध्यास॑ते॒ ये अ॒न्तरि॑क्षे॒ ये दि॒वीत्या॑हे॒मानेव लो॒काꣳस्ती॒र्त्वा सगृ॑हः॒ सप॑शुः सु॒वर्ग॑ँ लो॒कमे॒त्यप॒ वै सोमे॑नेजा॒नाद्दे॒वता॑श्च य॒ज्ञꣳ॑ क्रामन्त्याग्ने॒यं पञ्च॑कपालमुदवसा॒नीयं॒ निर्व॑पेद॒ग्निः सर्वा॑ दे॒वताः॒ - [ ] **14**

TS 3.5.4.4

पाङ्क्तो॑ य॒ज्ञो दे॒वता॑श्चै॒व य॒ज्ञ्चाव॑ रुन्धेगाय॒त्रो वा अ॒ग्निर्गा॑य॒त्र छ॑न्दा॒स्तं छन्द॑सा॒ व्य॑र्द्धयति॒ यत् पञ्च॑कपालं क॒रोत्य॒ष्टाक॑पालः का॒र्यो॑ऽष्टाक्षरा गाय॒त्री गा॑य॒त्रो॑ऽग्नि-र्गा॑य॒त्र छ॑न्दा॒ः स्वेनै॒वैनं॒ छन्द॑सा॒ सम॑र्द्धयति प॒ङ्क्त्यौ॑ याज्यानुवा॒क्ये॑ भवतः॒ पाङ्क्तो॑ य॒ज्ञस्तेनै॒व य॒ज्ञान्नैति॑ ॥ **15**

(स॒वि॒त॒-र्दे॒वा य॑ज्ञ॒मुष॒ः - सर्वा॑ दे॒वता॒ - स्त्रिच॑त्वारिꣳशच्च) **(A4)**

TS 3.5.5.1

सूर्यो मा देवो देवेभ्यः पातु वायुरन्तरिक्षाद्-यजमानोऽग्निर्मा पातु चक्षुषः । सक्ष शूष सवितर्विश्वचर्षण एतेभिः सोम नामभिर्विधेम ते तेभिः सोम नामभिर्विधेम ते ॥ अहं परस्तादहमवस्तादहं ज्योतिषा वि तमो ववार । यदन्तरिक्षं तदु मे पिताऽभूदहꣳ सूर्यमुभयतो ददर्शाहं भूया समुत्तमः समानाना - [ ] **16**

TS 3.5.5.2

मा समुद्रा-दाऽन्तरिक्षात्-प्रजापतिरुदधिं च्यावयातीन्द्रः प्रस्नौतु मरुतो वर्षयन्तून्नम्भय पृथिवीं भिन्धीदं दिव्यं नभः । उद्रो दिव्यस्य नो देहीशानो विसृजा दृतिं ॥ पशवो वा एते यदादित्य एष रुद्रो यदग्निरोषधीः प्रास्याग्नावादित्यं जुहोति रुद्रादेव पशूनन्तर्दधात्यथो ओषधीष्वेव पशून् - [ ] **17**

TS 3.5.5.3

प्रतिष्ठापयति कविर्यज्ञस्य वितनोति पन्थां नाकस्य पृष्ठे अधि रोचने दिवः । येन हव्यं वहसि यासि दूत इतः प्रचेता अमुतः सनीयान् ॥ यास्ते विश्वाः समिधः सन्त्यग्नेयाः पृथिव्यां बर्हिषि सूर्ये याः । तास्ते गच्छन्त्वाहुतिं घृतस्य देवायते यजमानाय शर्म ॥आशासानः सुवीर्यꣳ रायस्पोषꣳ स्वश्वियं । बृहस्पतिना राया स्वगाकृतो मह्यं यजमानाय ( ) तिष्ठ ॥ **18**

(समानाना-मोषधीष्वेव पशून् - मह्यं यजमाना - यैकञ्च) **(A5)**

TS 3.5.6.1

सं त्वा नह्यामि पयसा घृतेन सं त्वा नह्याम्यप ओषधीभिः । सं त्वा नह्यामि प्रजयाऽहमद्य सा दीक्षिता सनवो वाजमस्मे ॥ प्रैतु ब्रह्मणस्पत्नी वेदिं वर्णेन सीदतु । अथाहमनुकामिनी स्वे लोके विशा इह ॥ सुप्रजसस्त्वा वयꣳ सुपत्नीरुप सेदिम । अग्ने सपत्नदम्भनमदब्धासो अदाभ्यं ॥ इमं विष्यामि वरुणस्य पाशं - [ ] **19**

TS 3.5.6.2

ँयमबंद्धीत सविता सुकेतः । धातुश्च योनौ सुकृतस्य लोके स्योनं मे सह पत्या करोमि ॥प्रेह्युदेह्यृतस्य वामीरन्वग्निस्तेऽग्रं नयत्वदितिर्मद्ध्यं ददताꣳ रुद्रावसृष्टाऽसि युवा नाम मा मा हिꣳसीर्वसुभ्यो रुद्रेभ्य आदित्येभ्यो विश्वेभ्यो वो देवेभ्यः पन्नेजनीर्गृह्णामि यज्ञाय वः पन्नेजनीः सादयामि विश्वस्य ते विश्वावतो वृष्णियावत - [ ] **20**

TS 3.5.6.3

स्तवाँग्ने वामीरनु सदंशि विश्वा रेताꣳसि धिषीयाऽगन् देवान्. यज्ञो नि देवीर्देवेभ्यो यज्ञमशिषन्नस्मिन्थ् सुन्वति यजमान आशिषः स्वाहाकृताः समुद्रेष्ठा गन्धर्वमातिष्ठतानु । वातस्य पत्मन्निड ईडिताः ॥ **21**

(पाशं - ँवृष्णियावत - स्त्रिꣳशच्च) **(A6)**

TS 3.5.7.1

वषट्कारो वै गायत्रियै शिरोऽछिनत् तस्यै रसः परापतथ् स पृथिवीं प्राविशथ्स खदिरोऽभवद्यस्य खादिरः स्रुवो भवति छन्दसामेव रसेनाव द्यति सरसा अस्याऽऽ*हुतयो भवन्ति तृतीयस्यामितो दिवि सोम आसीत् तं गायत्र्याऽ हरत् तस्य पर्णमच्छिद्यत तत् पर्णोऽभवत् तत् पर्णस्य पर्णत्वं ँयस्य पर्णमयी जुहू - [ ] **22**

TS 3.5.7.2

-र्भवति सौम्या अस्याऽऽ*हुतयो भवन्ति जुषन्तेऽस्य देवा आहुतीर्देवा वै ब्रह्मन्नवदन्त तत् पर्ण उपाऽ*शृणोथ् सुश्रवा वै नाम यस्य पर्णमयी जुहूर्भवति न पापꣳ श्लोकꣳ शृणोति ब्रह्म वै पर्णो विष्णुरुतोऽन्नं ँविष्णारुतोऽश्वत्थो यस्य पर्णमयी जुहूर्भवत्या-श्वत्-थ्युपभृद्- ब्रह्मणैवान्नमव रुन्धेऽथो

ब्रह्मै - [ ] **23**

TS 3.5.7.3

-व विश्यद्ध्यूहति राष्ट्रं वै पर्णो विडश्वत्थो यत् पर्णमयी जुहूर्भवत्या-श्वत्थ्युपभृद्-राष्ट्रमेव विश्यद्ध्यूहति प्रजापतिर्वा अजुहोथ् सा यत्राऽऽ*हुतिः प्रत्यतिष्ठत् ततो विकङ्कत उदतिष्ठत् ततः प्रजा असृजत यस्य वैकङ्कती ध्रुवा भवति प्रत्यवास्या ऽऽ*हुतयस्तिष्ठन्त्यथो प्रैव जायत एतद्वै स्रुचाꣳ ( ) रूपं यस्यैवꣳ रूपाः स्रुचो भवन्ति सर्वाण्येवैनꣳ रूपाणि पशूनामुपतिष्ठन्ते नास्यापं-रूपमात्मञ्जायते ॥ **24**

(जुहू - रथो ब्रह्म - स्रुचाꣳ - सप्तदश च) **(A7)**

TS 3.5.8.1

उपयामगृहीतोऽसि प्रजापतये त्वा ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तं गृह्णामि दक्षाय दक्षवृधे रातं देवेभ्योऽग्नि जिह्वेभ्यस्त्वर्तायुभ्य इन्द्रज्येष्ठेभ्यो वरुणराजभ्यो वातापिभ्यः पर्जन्यात्मभ्यो दिवे त्वाऽन्तरिक्षाय त्वा पृथिव्यै त्वाऽपेन्द्र द्विषतो मनोऽप जिज्यासतो जह्यप यो नोऽरातीयति तं जहि प्राणाय त्वाऽपानाय त्वा व्यानाय त्वा सते त्वाऽसते त्वाऽद्भ्यस्त्वौषधीभ्यो ( ) विश्वेभ्यस्त्वा भूतेभ्यो यतः प्रजा अक्खिद्रा अजायन्त तस्मै त्वा प्रजापतये विभूदाव्न्ने ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तं जुहोमि ॥ **25**

(ओषधीभ्य - श्चतुर्दश च) **(A8)**

TS 3.5.9.1

यां वा अध्वर्युश्च यजमानश्च देवतामन्तरितस्तस्या आ वृश्च्येते प्राजापत्यं दधिग्रहं गृह्णीयात् प्रजापतिः सर्वा देवता देवताभ्य एव निह्नुवाते ज्येष्ठो वा एष ग्रहाणां यस्यैष गृह्यते ज्यैष्ठ्यमेव गच्छति सर्वासां वा एतद्देवतानाꣳ रूपं यदेष ग्रहो यस्यैष गृह्यते सर्वाण्येवैनꣳ रूपाणि पशूनामुपतिष्ठन्त उपयामगृहीतो

- [ ] **26**

TS 3.5.9.2

-ऽसि प्रजापतये त्वा ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तं गृह्णामीत्याह ज्योतिरेवैनꣳ समानानां करोत्यग्नि-जिह्वेभ्यस्त्वर्तायुभ्य इत्याहैतावतीर्वै देवतास्ताभ्य एवैनꣳ सर्वाभ्यो गृह्णात्यपेन्द्र द्विषतो मन इत्याह भ्रातृव्यापनुत्त्यै प्राणाय त्वाऽपानाय त्वेत्याह प्राणानेव यजमाने दधाति तस्मै त्वा प्रजापतये विभूदाव्न्ने ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तं जुहोमी - [ ] **27**

TS 3.5.9.3

-त्याह प्रजापतिः सर्वा देवताः सर्वाभ्य एवैनं देवताभ्यो जुहोत्याज्यग्रहं गृह्णीयात् तेजस्कामस्य तेजो वा आज्यं तेजस्व्येव भवति सोमग्रहं गृह्णीयाद्-ब्रह्मवर्चसकामस्य ब्रह्मवर्चसं वै सोमो ब्रह्मवर्चस्येव भवति दधिग्रहं गृह्णीयात् पशुकामस्योग्वै दद्ध्यूर्क् पशव ऊर्जैवास्मा ऊर्जं पशूनव रुन्धे ॥ **28**

(उपयामगृहीतो - जुहोमि - त्रिचत्वारिꣳशच्च) **(A9)**

TS 3.5.10.1

त्वे क्रतुमपि वृञ्जन्ति विश्वे द्विर्यदेते त्रि-र्भवन्त्यूमाः । स्वादोः स्वादीयः स्वादुना सृजा समत ऊ षु मधु मधुनाऽभि योधि ।उपयामगृहीतोऽसि प्रजापतये त्वा जुष्टं गृह्णाम्येष ते योनिः प्रजापतये त्वा ॥प्राणग्रहान् गृह्णात्येतावद्वा अस्ति यावदेते ग्रहाः स्तोमाश्छन्दाꣳसि पृष्ठानि दिशो यावदेवास्ति त - [ ] **29**

TS 3.5.10.2

-दव रुन्धे ज्येष्ठा वा एतान् ब्राह्मणाः पुरा विदामक्रन् तस्मात् तेषाꣳ सर्वा दिशोऽभिजिता अभूवन्. यस्यै ते गृह्यन्ते ज्यैष्ठ्यमेव गच्छत्यभि दिशो जयति पञ्च गृह्यन्ते पञ्च दिशः सर्वास्वेव दिक्षु-

वृद्धुवन्ति नवनव गृह्यन्ते नव वै पुरुषे प्राणाः प्राणानेव यजमानेषु दधति प्रायणीये चोदयनीये च गृह्यन्ते प्राणा वै प्राणग्रहाः - [ ] **30**

TS 3.5.10.3

प्राणैरेव प्रयन्ति प्राणैरुद्यन्ति दशमेऽहन् गृह्यन्ते प्राणा वै प्राणग्रहाः प्राणेभ्यः खलु वा एतत् प्रजा यन्ति यद्वामदेव्यं योनेश्च्यवते दशमेऽहन्. वामदेव्यं योनेश्च्यवते यद्-दशमेऽहन् गृह्यन्ते प्राणेभ्य एव तत् प्रजा नयन्ति ॥ **31**

(तत् - प्राणग्रहाः - सप्तविꣳशच्च) **(A10)**

TS 3.5.11.1

प्र देवन्देव्या धिया भरता जातवेदसं । हव्या नो वक्षदानुषक् ॥ अयमु ष्य प्रदेवयुर्.होता यज्ञाय नीयते । रथो न योरभीवृतो घृणीवान् चेतति त्मना ॥ अयमग्निरुरुष्यत्यमृतादिव जन्मनः । सहसश्चिथ् सहीयान् देवो जीवातवे कृतः ॥ इडायास्त्वा पदे वयं नाभा पृथिव्या अधि । जातवेदो नि धीमह्यग्ने हव्याय वोढवे ॥ **32**

TS 3.5.11.2

अग्ने विश्वेभिः स्वनीक देवैरूर्णावन्तं प्रथमः सीद योनिं । कुलायिनं घृतवन्तꣳ सवित्रे यज्ञं नय यजमानाय साधु ॥ सीद होतः स्व उ लोके चिकित्वान्थ्सादया यज्ञꣳ सुकृतस्य योनौ । देवावीर्देवान्. हविषा यजास्यग्ने बृहद्-यजमाने वयो धाः ॥ नि होता होतृषदने विदानस्त्वेषो दीदिवाꣳ असदथ् सुदक्षः । अदब्धव्रत-प्रमतिर्वसिष्ठः सहस्रं भरः शुचिजिह्वो अग्निः ॥ त्वं दूतस्त्व - [ ] **33**

TS 3.5.11.3

मु नः परस्पास्त्वं वस्य आ वृषभ प्रणेता । अग्ने तोकस्य नस्तने तनूनामप्रयुच्छन् दीद्यद्बोधि गोपाः ॥ अभि त्वा देव सवितरीशानं वार्याणां । सदाऽवन् भागमीमहे ॥ मही द्यौः पृथिवी च न इमं यज्ञं मिमिक्षतां । पिपृतां नो भरीमभिः ॥ त्वामग्ने पुष्करादध्यथर्वा निरमन्थत । मूर्ध्नो विश्वस्य वाघतः ॥ तमु - [ ] **34**

TS 3.5.11.4

त्वा दध्यङ्ङृषिः पुत्र ईधे अथर्वणः । वृत्रहणं पुरन्दरं ॥ तमु त्वा पाथ्यो वृषा समीधे दस्युहन्तमं । धनं जयꣳ रणेरणे ॥ उत ब्रुवन्तु जन्तव उदग्निर्वृत्रहाऽजनि । धनं जयो रणेरणे ॥ आ यꣳ हस्ते न खादिनꣳ शिशुं जातं न बिभ्रति । विशामग्निꣳ स्वध्वरं ॥ प्रदेवं देववीतये भरता वसुवित्तमं । आस्वे योनौ नि षीदतु ॥ आ - [ ] **35**

TS 3.5.11.5

जातं जातवेदसि प्रियꣳ शिशीताऽतिथिं । स्योन आ गृहपतिं ॥ अग्निनाऽग्निः समिद्ध्यते कविर्गृहपतिर्युवा । हव्यवाड् जुह्वास्यः ॥त्वꣳ ह्यग्ने अग्निना विप्रो विप्रेण सन्त्सता । सखा सख्या समिद्ध्यसे ॥ तं मर्जयन्त सुक्रतुं पुरोयावानमाजिषु । स्वेषु क्षयेषु वाजिनं ॥ यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवास्तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् । ते ह नाकं महिमानः सचन्ते यत्र ( ) पूर्वे साद्ध्याः सन्ति देवाः ॥ **36**

(वोढवे- दूतस्त्वं - तमु - सीदत्वा - यत्र - चत्वारिं च) **(A11)**

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 anuvAkams :-

(पूर्ण - ऋषयो - ऽग्निना - ये देवाः - सूर्यो मा - सन्त्वा नह्यामि - वषट्कारः स खदिर - उपयामगृहीतोऽसि - यां वै - त्वे क्रतुं - प्रदेव - मेकादश)

korvai with starting padams of1, 11, 21 series of pa jcAtis :-
(पू॒र्णा - स॑ह॒जान् - तवाँ॑ऽग्ने - प्रा॒णैरे॒व - षड्विꣳ॑शत्)

first and last padam of Fifth praSnam of kANDam 3 :-
(पू॒र्णा - सन्ति॑ दे॒वाः)

॥ हरिः॑ ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः ॥
॥ इति तृतीयं काण्डं ॥